

Metodebilag

Fleksibel tilrettelæggelse af skoledagen. Evaluering af rammeforsøg i folkeskolen
Juni 2020

Indholdsfortegnelse

1.	Indledning	1
1.1	Læsevejledning.....	1
2.	Kvantitativ indholdsanalyse af skolernes ansøgninger og indberetninger	2
3.	Registerdata og effektanalyser.....	3
3.1	Mål for faglighed	3
3.2	Mål for trivsel	5
3.3	Difference-in-Difference analyse.....	6
3.4	Matching.....	9
3.5	Regressionsanalyser	11
3.6	Registeranalysens datakilder	17
3.7	Generaliserbarhed	18
4.	Surveys	19
4.1	Indekskonstruktion.....	21
4.1.1	Indeks konstrueret på elevdata	22
4.1.2	Indeks konstrueret på forældredata	24
4.2	Regressionsanalyser	26
4.2.1	Regressioner på elevdata	26
4.2.2	Regressioner på forældredata	30
5.	Kvalitativ dataindsamling og analyse	36
5.1	Caseudvælgelse	36
5.2	Kvalitative casebesøg.....	36
5.2.1	Observationer	37
5.2.2	Interview	37
5.3	Kvalitativ indholdsanalyse af indsamlet kvalitativt data.....	38
5.4	Kvalificeringsworkshop	41
6.	Appendix A. Observation- og interviewguides.....	42
6.1	Observationsguide.....	42
6.2	Interviewguides.....	43
6.2.1	Skoleledere.....	43
6.2.2	Lærere og pædagoger.....	46
6.2.3	Elever	49

1. Indledning

For at sikre et solidt grundlag for evalueringens analyser bygger evalueringen af rammeforsøget for fleksibel tilrettelæggelse på adskillige datakilder. Effekten af forsøget undersøges pba. af registersdata om de danske elevers trivsel, faglighed og socioøkonomiske baggrund, samt viden om indsatsen fra skolernes ansøgninger og indberetninger. Den oplevede virkning af indsatsen afdækkes gennem surveys med elever, forældre, lærere og skoleledere samt kvalitative casebesøg på 13 skoler. Implementeringen afdækkes ligeledes gennem surveys med lærere, skoleledere og skolechefer samt de kvalitative casebesøg.

Figur 1. Evalueringens datakilder

Registerdata: Resultater fra nationale tests og nationale trivselsmålinger for elever, som deltog i rammeforsøget samt en statistisk kontrolgruppe af elever, som ikke deltog.

Survey: Der er gennemført survey med elever, lærere, forældre skoleledere og skolechefer, der har deltaget i forsøget. Dertil en kontrolgruppe af forældre og skoleledere.

Casebesøg: Der er gennemført interview med skoleleder, skolelærere, pædagogisk personale og elever samt observation af undervisning på 13 udvalgte caseskoler.

Skolernes ansøgninger og indberetninger: På baggrund af skolernes ansøgninger og indberetninger er der udarbejdet en oversigt over indsatser, aktiviteter, målgruppe, omfang mv.

Dette bilagsmateriale beskriver den metodiske fremgangsmåde samt indeholder metodiske afrapporteringer fra både den kvantitative og kvalitative analyse, herunder slutkodeliste, interviewguides samt variabelister og dokumentation for den statistiske analyse. Formålet med denne dokumentation er at skabe gennemsigtighed i analysearbejdet.

1.1 Læsevejledning

Følgende metodebilag præsenterer de forskellige datakilder og metoder, der er benyttet til at gennemføre evalueringen af rammeforsøget for mere fleksibel tilrettelæggelse af skoledagen. Først omhandler afsnit 2 skolernes ansøgninger og indberetninger samt behandlingen af disse. Afsnit 3 beskriver registerdata og præsenterer analysernes resultater samt forbeholdene for analyserne. Afsnit 4 beskriver surveys, der er foretaget i forbindelse med evalueringen blandt fem forskellige målgrupper samt resultaterne af regressionsanalyserne. Afsnit 5 beskriver den kvalitative dataindsamling, der består af dels interviews, observationer og en kvalificeringsworkshop samt behandlingen af disse data. Endeligt findes der i afsnit 6, appendixet, observationsguiden samt interviewsguide benyttet i forbindelse med den kvalitative dataindsamling.

2. Kvantitativ indholdsanalyse af skolernes ansøgninger og indberetninger

Udgangspunktet for undersøgelsen er skolernes ansøgning til deltagelse i forsøget. Samtlige ansøgninger er blevet kodet på baggrund af beskrivelsen af den/de indsats(er), skolen planlagde at implementere som følge af forsøget. Det blev ligeledes kodet, hvilke klassetrin, der skulle deltage i forsøget, hvor mange timer skoledagen skulle forkortes med mm. Endeligt blev bevæggrundene for deltagelse i forsøget kodet for at få et overblik over, hvad skolerne generelt forventede sig af at deltage i rammeforsøget. På denne måde blev alle relevante informationer fra ansøgningerne samlet i ét excel-dokument, hvor det var muligt at lave kvantitative opgørelser over indsatserne.

Den kvantitative indholdskodning gav således for det første et overblik over skolernes indsats, hvilket udgjorde en grundig forståelse for forsøget. For det andet blev indholdsanalysen brugt til at udforme forandringsteorien for projektet, som efterfølgende dannede grundlag for både surveys og interviewguides til dataindsamlingen.

Da erfaringer med andre evalueringer har vist, at det, man som institution skriver i ansøgningen, ikke altid er det samme, som man rent faktisk ender med at implementere, bad vi i efteråret 2018 skolerne om at sende en indberetning over deres indsats(er). På dette tidspunkt havde forsøget været i gang i mere end et skoleår, og skolerne kunne derfor mere præcist beskrive deres indsats(er) end ved ansøgningstidspunktet i 2017. Indberetningen skulle indeholde kort beskrivelse af indsatsen/indsatserne, målgruppen, samt kontaktoplysninger på de relevante lærere for hver indsats. Indberetningerne udgjorde således både kontaktgrundlaget for lærersurveyen, samt informationer til register-analyserne om indsatsstype og målgruppe.

I efteråret 2019 blev de skoler, der endnu ikke havde indsendt indberetninger kontaktet igen med henblik på at indhente indberetningen. Datagrundlaget endte med at være 44 indberetninger ud af 50 skoler. Kodningen af indsatsstype og målgruppe blev efterfølgende koblet på registerdata for at kunne bruges i analyser af de enkelte indsatsstyper.

3. Registerdata og effektanalyser

Den registerbaserede analyse af rammeforsøgets effekt på elevernes faglige og trivselsmæssige udvikling er overordnet set blevet belyst på fire niveauer:

1. Den overordnede effekt af rammeforsøget
2. Effekten for hver type kvalitetsunderstøttende indsats under rammeforsøget
3. Effekten afhængig af hvor mange timer skoledagen er forkortet med
4. Effekten for de fagligt svageste elever

I nedenstående redegøres for, hvorledes elevernes faglige- og trivselsmæssige udvikling måles, det anvendte forskningsdesign samt resultaterne fra regressionsanalyserne og matchingproceduren.

3.1 Mål for faglighed

For at måle elevernes matematik- og danskfærdigheder anvendes data fra de nationale tests (DNT). Fordelen ved at anvende de nationale tests fremfor eksempelvis karakterer er, at for de nationale tests kan elevernes scorer sammenlignes, selvom eleverne går på forskellige klassetrin i forskellige år.

Nedenstående tabel illustrerer hvilke målinger, der er brugt som før- og eftermåling for de elever, der har haft en indsats i skoleåret 2017/18 eller har haft en indsats i både skoleåret 2017/18 og 2018/19. For eleverne i 3. klasse til og med 7. klasse er de nationale test i dansk læsning og matematik færdighedsregning blevet brugt til at måle faglig progression.

Tabel 1: Målinger for de elever, der har haft en indsats i skoleåret 2017/18 eller skoleåret 2017/18 og 2018/19

	Dansk				Matematik			
	Førmåling		Eftermåling		Førmåling		Eftermåling	
	Klasse	Skoleår	Klasse	Skoleår	Klasse	Skoleår	Klasse	Skoleår
3.	2.	2016/17	4.	2018/19
4.	2.	2015/16	4.	2018/19
5.	4.	2016/17	6.	2018/19	3.	2015/16	6.	2018/19
6.	4.	2015/16	6.	2017/18	3.	2014/15	6.	2017/18
7.	6.	2016/17	8.	2018/19	6.	2016/17	8.	2018/19
8.	6.	2015/16	8.	2017/18	6.	2015/16	8.	2017/18

Uforarbejdet kan data fra de nationale tests ikke anvendes til at måle udvikling. For at blive i stand til at belyse elevernes læse- og matematikudvikling er det derfor først nødvendigt at sikre, at elevernes scorer kan sammenlignes, selvom eleverne går på forskellige klassetrin. Til det formål anvendes lineære transformationer af de skalaer, der er anvendt som grundlag for udarbejdelse af de nationale test. Transformationerne har taget udgangspunkt i tre ækvivaleringsstudier, som NordicMetrics har foretaget for Københavns og Aarhus Kommune med henblik på at estimere den indbyrdes sammenhæng mellem hvert profilområde i testene. I tabellen nedenfor er gengivet sammenhængen

mellem de testscores, der anvendes i analysen og percentilscores (decentilniveau) i de nationale tests.

Tabel 2: Sammenhæng mellem de i analysen anvendte scores og percentilscores i DNT

Percentiler i DNT	Læsefærdighed				Matematikfærdighed		
	2. kl.	4. kl.	6. kl.	8. kl.	3. kl.	6. kl.	8. kl.
10. percentil	255	600	875	995	437	745	935
20. percentil	410	720	970	1.100	534	815	1.005
30. percentil	520	805	1.035	1.165	596	860	1.050
40. percentil	605	870	1.080	1.220	647	897	1.087
50. percentil	685	930	1.130	1.270	694	930	1.120
60. percentil	745	975	1.175	1.310	738	968	1.158
70. percentil	815	1.030	1.225	1.365	786	1.008	1.199
80. percentil	890	1.095	1.285	1.420	844	1.057	1.248
90. percentil	1.010	1.190	1.385	1.520	930	1.130	1.321

Kilde: Vejledning til brug af Beregneren - matematik- og læseudvikling, ver. 5.2, 2019.

Vi ønsker at måle ét mål for elevernes matematikfærdigheder. Beregningen af en samlet matematikfærdighedsscore er kompliceret, da matematiske færdigheder er et sammensat fænomen. Den samlede score i de nationale tests kan ikke anvendes, da den er beregnet som et rå gennemsnit af percentilscore (der er opgjort på ordinalskala-niveau), hvilket kan give anledning til fejlslutninger i tolkningen af skalaen. Fælles for stort set alle internationale matematiktest og folkeskolens prøve i matematik uden hjælpemidler er, at de er sammensat af en række underliggende "dimensioner". De mest almindelige dimensioner har samme indhold som profilområderne i de nationale test (Tal & algebra, Geometri & måling og Matematik i anvendelse/Statistik & sandsynlighed). I de ækvivaleringsstudier, som NordicMetrics foretog for Københavns og Aarhus Kommune, blev det beregnet, hvor stor betydning hver af de tre underdimensioner har for elevens samlede matematikfærdigheder. På baggrund af resultaterne fra denne undersøgelse har vi derfor beregnet et vægtet gennemsnit af de tre profilområders scorer. Dette er blevet anvendt som den samlede matematikscore i modellerne.¹

I forhold til læsefærdigheder tager vi udgangspunkt i de nationale tests profilområde "Tekstforståelse". Begrebet dækker over elevernes "læseforståelse" og svarer til det læsebegreb, der anvendes i de internationale læseundersøgelser. De andre profilområder i de nationale tests - Afkodning og Sprogforståelse – er underskalaer til Tekstforståelsen.

Den nationale test i matematik gennemføres i 3., 6. og 8. klasse, mens den nationale test i dansk gennemføres i 2., 4., 6. og 8. klasse. Alt efter hvilket klassetrin en elev gik på, vil det derfor være forskelligt, hvilken måling, der kan bruges som før-/eftermåling. For de skoler, som har gennemført rammeforsøget i 2018/19 er det endvidere ikke muligt at etablere en egentlig eftermåling, idet de nationale tests for skoleåret 2019/20 endnu ikke var gennemført på tidspunktet for evalueringen. Her

¹ Se mere her om i vejledningerne til [Beregneren](#).

anvendes derfor i stedet en "slutmåling", dvs. en måling af elevernes faglighed, som er gennemført i foråret 2018/19, mens rammeforsøget stadig var i gang.

Tabel 3: Målinger for elever med indsats i skoleåret 2018/2019

	Dansk				Matematik			
	Førmåling		Slutmåling		Førmåling		Slutmåling	
	Klasse	Skoleår	Klasse	Skoleår	Klasse	Skoleår	Klasse	Skoleår
4.	2.	2016/17	4.	2018/19
5.	4.	2017/18
6.	4.	2016/17	6.	2018/19	3.	2015/16	6.	2018/19
8.	6.	2016/17	8.	2018/19	6.	2016/17	8.	2018/19

3.2 Mål for trivsel

Elevernes trivsel er målt via de nationale trivselsundersøgelser.

Børne- og Undervisningsministeriet har udviklet indikatorer ², som på baggrund af udvalgte spørgsmål fra trivselsundersøgelsen måler elevernes trivsel på fire underdimensioner samt den generelle skoletrivsel. Vores måling af elevernes trivsel baserer sig på disse fem indikatorer, som er opsummeret nedenfor:

Tabel 4: De fem trivselsmål fra de nationale trivselsundersøgelser

1. Faglig trivsel: Omhandler elevernes oplevelse af egne faglige evner, koncentrationsevne og problemløsningsevne.
2. Social trivsel: Omhandler elevernes opfattelse af deres tilhørsforhold til skolen, klassen og fællesskabet, samt tryghed og mobning.
3. Støtte og inspiration: Omhandler elevernes oplevelse af motivation og medbestemmelse, samt af lærernes hjælp og støtte.
4. Ro og orden: Omhandler elevernes oplevelse af ro og støj i klassen samt klasseledelse.
5. Generel skoletrivsel: Er en samlet indikator bestående af de 29 spørgsmål, som indgår i de fire differentierede indikatorer.

Kilde: Styrelsen for IT og læring, Metodenotat: Beregning af indikatorer i den nationale trivselsmåling i folkeskolen.

Tabel 5 viser hvilke spørgsmål, der indgår i hvert af de fire trivselsmål: Faglig trivsel, social trivsel, støtte og inspiration, ro og orden. Den generelle skoletrivsel måles som et gennemsnit af førnævnte fire trivselsmål.

² Styrelsen for IT- og Læring, Beregning af indikatorer i den nationale trivselsmåling i folkeskolen.

Tabel 5: Surveysspørgsmål til trivselsmål

Indeks	Spørgsmål i trivselsmålingen (4.-9.klasse)
Faglig trivsel	<ul style="list-style-type: none"> • Hvad synes dine lærere om dine fremskridt i skolen? • Lykkes det for dig at lære det, du gerne vil, i skolen? • Hvor tit kan du finde en løsning på problemer, bare du prøver hårdt nok? • Hvor tit kan du klare det, du sætter dig for? • Kan du koncentrere dig i timerne? • Jeg klarer mig godt i skolen • Jeg gør gode faglige fremskridt i skolen • Hvis jeg bliver forstyrret i undervisningen, kan jeg hurtigt koncentrere mig igen
Social trivsel	<ul style="list-style-type: none"> • Er du glad for din skole? • Er du glad for din klasse? • Føler du dig ensom? • Jeg føler, at jeg hører til på min skole • Jeg kan godt lide pauserne i skolen • De fleste af eleverne i min klasse er venlige og hjælpsomme • Andre elever accepterer mig, som jeg er • Er du bange for at blive til grin i skolen? • Hvor ofte føler du dig tryk i skolen? • Er du blevet mobbet i dette skoleår?
Støtte og inspiration	<ul style="list-style-type: none"> • Hjælper dine lærere dig med at lære på nye måder, som virker godt? • Undervisningen giver mig lyst til at lære mere • Lærerne er gode til at støtte mig og hjælpe mig i skolen, når jeg har brug for det • Er du og dine klassekammerater med til at bestemme, hvad I skal arbejde med i klassen? • Lærerne sørger for, at elevernes ideer bliver brugt i undervisningen • Er undervisningen kedelig? • Er undervisningen spændende?
Ro og orden	<ul style="list-style-type: none"> • Hvis der er larm i klassen, kan lærerne hurtigt få skabt ro • Møder dine lærere præcist til undervisningen? • Er det let at høre, hvad læreren siger i timerne? • Er det let at høre, hvad de andre elever siger i timerne?
Generel skoletrivsel	<ul style="list-style-type: none"> • Et indeks med alle ovenstående spørgsmål

3.3 Difference-in-Difference analyse

Effektanalysens datastruktur kan karakteriseres som paneldata, der er kendetegnet ved gentagne observationer af en eller flere egenskaber for et antal enheder. Elevernes faglighed og trivsel observeres således både før rammeforsøget blev iværksat i skoleåret 2017/18 og efter. En fordel ved brugen af paneldata er, at den ved at være todimensionel inkluderer et større antal observationer

sammenlignet med eksempelvis tværnsnitsdata og tidsseriedata. Herved tillader paneldata, at analysens parametre bliver estimeret med et større antal af frihedsgrader.

For at undersøge om rammeforsøget har medvirket til at styrke fagligheden og trivselen blandt de elever, der har deltaget i rammeforsøget, vil en mulig løsning - med afsæt i den beskrevne datastruktur - være at lave en simpel før- og eftermåling *med elever fra skoler, hvor rammeforsøget er gennemført*. Mere specifikt kunne elevernes faglighed og trivsel sammenlignes før og efter rammeforsøget trådte i kraft i 2017/18. Ved at fokusere på ændringerne i de primære variable kontrollerer før- og eftermålingen for faktorer, der varierer på tværs af analyseenhederne, men er konstant over tid. Elevernes socioøkonomiske baggrund er et eksempel på en faktor, der varierer på tværs elever, men som på kort sigt kan antages at være konstant over tid. Elever med en stærk socioøkonomisk baggrund vil generelt forventes at have en bedre faglighed og trivsel end elever, der har en svag socioøkonomisk baggrund. Argumentet herfor er, at elever med en stærk socioøkonomisk baggrund blandt andet vil have mere ressourcestærke forældre, hvorfor eleverne i højere grad vil forventes at få hjælp til lektier mv.

Af nedenstående fremgår det matematisk, hvorledes en sammenligning af elevernes gennemsnitlige faglighed i skoleåret 2016/17 (før rammeforsøget) med elevernes gennemsnitlige faglighed i skoleåret 2019/2020 (efter rammeforsøget) kontrollerer for betydningen af tidsinvariante faktorer såsom elevernes socioøkonomiske baggrund:

$$\text{Elevernes faglighed}_{i2016/17} = \beta_0 + \beta_1 \text{Skoledag}_{2016/17} + \beta_2 \text{Socioøkonomisk baggrund}_i + \epsilon_{i2016/17}$$

$$\text{Elevernes faglighed}_{i2019/20} = \beta_0 + \beta_1 \text{Skoledag}_{2019/20} + \beta_2 \text{Socioøkonomisk baggrund}_i + \epsilon_{i2019/20}$$

$$\text{Elevernes faglighed}_{i2019/20} - \text{Elevernes faglighed}_{i2016/17} = \beta_1 (\text{Skoledag}_{2019/20} - \text{Skoledag}_{2016/17}) + \epsilon_{i2019/20} - \epsilon_{i2016/17}$$

Identifikationsantagelsen i før- og eftermålingen er derved, at udviklingen i elevernes trivsel og faglighed alene forårsages af rammeforsøget. Dette synes imidlertid at være en urealistisk antagelse, da en række faktorer også vil forventes at påvirke udviklingen i elevernes faglighed og trivsel. Eksempelvis bliver eleverne ældre i perioden og forbedrer dermed som regel deres læse- og matematikfærdigheder. Et andet eksempel herpå kan være det generelle fokus på undervisningskvaliteten i de danske folkeskoler. Netop undervisningskvaliteten var et af fokuspunkterne for den omfattende reform af de danske folkeskoler, der trådte i kraft i 2014. Reformen medvirkede blandt andet, at lærerne som noget nyt var forpligtet til at arbejde med mål for elevernes trivsel og læring. Med afsæt heri vil reformen forventes at have medvirket til at styrke elevernes faglighed og trivsel fra 2014 og frem. Eleverne vil således forventes at have en bedre faglighed og trivsel efter skoleåret 2016/17 *uanset* om rammeforsøget var blevet indført eller ej. I det en simpel før- eftermåling ikke tager højde for tidsvariante faktorer såsom det generelle fokus på undervisningskvaliteten, vil deres indvirkning på elevernes faglighed og trivsel fejlagtigt blive tilskrevet som en effekt af rammeforsøget.

For at løse identifikationsantagelsen anvender vi i stedet et Difference-in-Difference-design (DiD-design) til at undersøge, hvorvidt rammeforsøget har styrket elevernes faglighed og trivsel. DiD-designet beskrives ofte som et naturligt eksperiment, idet de institutionelle rammer omkring givne policy ændringer udnyttes til at konstruere 'naturligt opståede' kontrol- og indsatsgrupper (Imbens og Woolbridge, 2008: 64-71). Forudsætningen for at modellere disse kontrol- og indsatsgrupper er, at der er en klar distinktion mellem, hvilke grupper der omfattes af indsatsen (indsatsgruppen), og hvilke grupper der ikke berøres af indsatsen (kontrolgruppen). DiD-designet er således ideel til at

estimere effekter af politiske ændringer såsom rammeforsøget, der kun har haft en indvirkning på et specifikt sæt af elever.

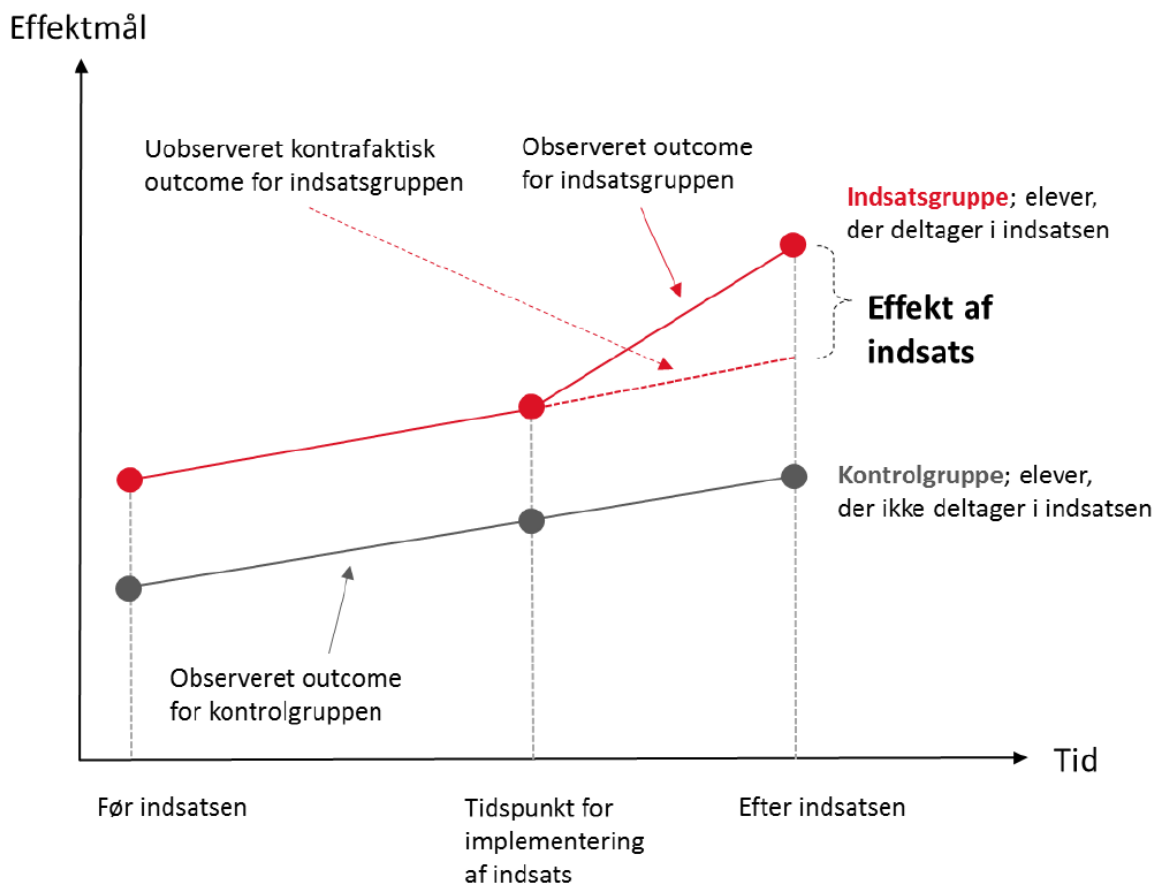
DiD-designet kan anvendes til at estimere effekten af rammeforsøget ved at sammenligne indsats- og kontrolgruppen på to tidspunkter – før og efter rammeforsøget. Hvis indsatsgruppen – målt i forhold til elevernes faglighed eller trivsel – klarer sig bedre sammenlignet med kontrolgruppen efter rammeforsøget end før, kan rammeforsøget siges at have haft den tilsigtede effekt. Mere præcist udregnes DiD-effekttestimatet som forskellen mellem den gennemsnitlige værdi af udfaldsmålet for indsatsgruppen efter rammeforsøget og den gennemsnitlige værdi af udfaldsmålet for kontrolgruppen fratrukket den tilsvarende forskel opgjort før rammeforsøget (Stock og Watson, 2015: 542-544). DiD-effekttestimatet kan udledes af nedenstående regressionsligning:

$$y_i = \alpha + \beta_1 \text{Indsatsgruppe}_i + \beta_2 \text{Rammeforsøg}_i + \beta_3 \text{Indsatsgruppe}_i * \text{Rammeforsøg}_i + \varepsilon_i$$

Indsatsgruppe_i er en dummyvariabel, der har værdien 1, hvis eleven har været omfattet af rammeforsøget, og 0 hvis ikke. β₁ er derved den estimerede forskel i y_i mellem indsats og kontrolgruppen før interventionen. Rammeforsøg_i er en dummyvariabel, der har værdien 1, hvis observationen er målt efter rammeforsøget startede, og ellers er lig med 0. β₂ er således den gennemsnitlige forandring i y_i fra før til efter rammeforsøget for kontrolgruppen. Det er med andre ord den rene effekt af tid i fraværet af rammeforsøget. Aldersgruppe_i*Reform_i er interaktionsleddet. β₃ er derved DiD-estimatoren, dvs. den estimerede effekt af rammeforsøget.

DiD-designet benytter således udviklingen i elevernes faglighed eller trivsel (outcome) i kontrolgruppen til at estimere den kontrafaktiske udvikling i elevernes faglighed og trivsel i indsatsgruppen i det tilfælde, at rammeforsøget ikke var blevet indført. Logikken er illustreret af nedenstående figur:

Figur 2: Effekt af indsats

Hvor indsats- og kontrolgruppen i et traditionelt eksperimentdesign skal være gennemsnitlig ens, tillader DiD-designet, at de kan have forskellige gennemsnitlige værdier for analysens afhængige variabel før indsatsen. Idet DiD-effekttestimatet fokuserer på ændringer i elevernes faglighed og trivsel, justeres der således for eventuelle niveauforskelle i elevernes faglighed og trivsel på tværs af indsats- og kontrolgruppen før indsatsen (Stock og Watson, 2015: 542). Identifikationsantagelsen er i stedet, at indsats- og kontrolgruppen har *common trends*. Dvs. at indsats- og kontrolgruppen ville have udviklet sig på samme måde ift. trivsel og faglighed (trend), hvis rammeforsøget ikke var blevet gennemført (Angrist og Pischke, 2014: 183-187). Hvis antagelsen ikke er opfyldt, kan DiD-metoden give et misvisende billede af rammeforsøgets faktiske effekt (Schlotter, Schwerdt og Woessmann, 2011: 124-127).

3.4 Matching

Ved at vælge en indsats- og kontrolgruppe, der bortset fra indsatsen minder mest muligt om hinanden, kan risikoen mindskes for, at den centrale antagelse bag DiD-metoden (*common trends*) ikke er opfyldt. Herved er der mindre sandsynlighed for, at indsats- og kontrolgruppen ville have udviklet sig forskelligt med hensyn til udfaldsmålet (trivsel og faglighed), hvis rammeforsøget ikke var blevet gennemført (De Økonomiske Råd, Efterår 2015: 254). Man kan eksempelvis forestille sig, at elever på indsatskolerne generelt har lidt bedre læse- og matematikfærdigheder end den gennemsnitlige elev i den danske grundskole. Vi ved, at elever med gode læse- og matematikfærdigheder udvikler sig fagligt lidt langsommere over tid end elever, som har et mindre godt udgangspunkt. Hvis vi blot

anvendte alle elever udenfor indsatsgruppen som kontrolgruppe, ville vi derfor tilskrive rammeforsøget en negativ effekt. Eleverne i indsatsgruppen ville udvikle sig fagligt mindre end elever i kontrolgruppen, men ikke på grund af indsatsen.

For at imødekomme ovennævnte udfordring har vi fremmet sammenligneligheden mellem indsats- og kontrolgruppen. Ved at anvende matching metoden 'Coarsened Exact Matching' (CEM) skaber vi en kontrolgruppe bestående af elever, som er magen til indsatsgruppen ift. en række udvalgte kendetegn. Tabel 6 herunder viser hvilke kendetegn kontrolgruppen er sammensat ud fra.

CEM-algoritmen består af i alt tre skridt. Først opdeles de udvalgte kovariater i en række meningsfulde kategorier. Herefter opdeles samtlige enheder i den initiale i en række strata baseret på deres værdier på kovariaterne. Afslutningsvist fjernes hver observation, der ikke er en del af et stratum med minimum én indsatsenhed og én kontrolenhed. Således er kontrol- og indsatsgruppen efter matchingen ens ift. kendetegnene oplistet i Tabel 6.

Tabel 6: Kendetegn, som kontrolgruppen sammensættes ud fra

	Karakteristika
Elevens	Køn
	Klassetrin i 2016
	Etnicitet
	Kommune som skolen ligger i
Forældrenes	Indkomst
	Højest fuldførte uddannelse
	Tilknytning til arbejdsmarkedet
	Moderens alder ved fødslen
	Etnicitet

3.5 Regressionsanalyser

Nedenfor præsenteres regressionsanalyser for det ovenfor beskrevne data. Vi anvender som nævnt et DiD-design og en statistisk matchet kontrolgruppe. Kolonnerne i tabellen angiver hvilken afhængig variabel, der er analysens fokus.

I tabel 7 og 8 belyses betydningen af rammeforsøget samlet set – dvs. for alle elever under ét. I disse to tabeller angiver rækken *Eftermåling*Indsatsgruppe* den beregnede betydning af rammeforsøget. Da vi anvender et DiD-design viser effektmålet, hvor meget mere/mindre elever, som deltog i rammeforsøget har udviklet sig på en given parameter sammenlignet med kontrolgruppen. Fx er effektmålet i tabel 7 kolonne 1 beregnet til -6.2. Resultatet kan tolkes på følgende måde: Elever, som deltog i rammeforsøget, oplevede fra før til efter rammeforsøget i gennemsnit en udvikling i læsefærdigheder, som var 0,6 point højere end udviklingen i kontrolgruppen. Forskellen på udviklingen i de to grupper er dog ikke statistisk signifikant (der er ingen stjerner ud for resultatet).

I tabel 9 og 10 beregnes betydningen af rammeforsøgets indsatsstyper. *Eftermåling*Holddeling* angiver eksempelvis den beregnede betydning af holddeling.

I tabel 11 – 18 beregnes betydningen af rammeforsøget for forskellige elevmålgrupper. Tabeloverskrifterne angiver, hvilken elevmålgruppe, der er analysens fokus. Her er det igen rækken *Eftermåling*Indsatsgruppe*, som viser den beregnede betydning af rammeforsøget.

Tabel 7: Samlet effekt for elever af rammeforsøget (1)

	(1)	(2)	(3)	(4)
	Læsefærdigheder	Matematikfærdigheder	Generel trivsel	Faglig trivsel
Eftermåling	213.2*** (4.127)	215.2*** (4.150)	-0.105*** (0.0129)	-0.0671*** (0.0137)
Indsatsgruppe	0.608 (22.33)	-10.09 (20.97)	-0.0149 (0.0196)	-0.0188 (0.0205)
Eftermåling* Indsatsgruppe	-6.220 (7.260)	-1.508 (7.212)	0.00944 (0.0195)	-0.00699 (0.0205)
Konstant	934.5*** (11.55)	880.3*** (11.85)	3.804*** (0.0139)	3.717*** (0.0145)
N	56.456	35.646	33.356	33.356

Note: Klynge-robuste standardfej i parentes. Klynger udgør af skolespecifikke klassetrin. * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Tabel 8: Samlet effekt for elever af rammeforsøget (2)

	(5)	(6)	(7)
	Social trivsel	Støtte og inspiration	Ro og orden
Eftermåling	-0.0764*** (0.0162)	-0.241*** (0.0165)	-0.0138 (0.0182)
Indsatsgruppe	-0.00840 (0.0223)	-0.00755 (0.0292)	-0.0393 (0.0256)
Eftermåling* Indsatsgruppe	0.0145 (0.0232)	0.0118 (0.0263)	0.0269 (0.0281)
Konstant	4.191*** (0.0164)	3.355*** (0.0194)	3.796*** (0.0173)
N	33.356	33.356	33.356

Note: Klynge-robuste standardfej i parantes. Klynger udgør af skolespecifikke klassetrin. * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Tabel 9: Rammeforsøgets effekt for elever opdelt på indsatsstyper (1)

	(1)	(2)	(3)	(4)
	Læsefærdigheder	Matematikfærdigheder	Generel trivsel	Faglig trivsel
Eftermåling	213.2*** (4.127)	215.2*** (4.150)	-0.105*** (0.0129)	-0.0671*** (0.0137)
Eftermåling* Blandet	-18.45 (10.13)	-11.66 (8.729)	0.0178 (0.0249)	-0.00585 (0.0281)
Eftermåling* Turbotalent	-5.102 (20.55)	2.541 (11.24)	0.0628 (0.0544)	0.0624 (0.0572)
Eftermåling*Tem atiskindsats	-2.026 (14.63)	7.296 (14.12)	0.0727 (0.0476)	0.0585 (0.0424)
Eftermåling*To læserordning	9.214 (16.46)	15.18 (17.62)	-0.0228 (0.0316)	-0.0281 (0.0327)
Eftermåling* Holddeling	0.991 (14.28)	-1.464 (17.34)	-0.0396 (0.0310)	-0.0550 (0.0303)
Konstant	934.7*** (1.753)	878.1*** (1.755)	3.801*** (0.00521)	3.713*** (0.00549)
N	56.456	35.646	33.356	33.356

Note: Klynge-robuste standardfej i parantes. Klynger udgør af skolespecifikke klassetrin. * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Tabel 10: Rammeforsøgets effekt for elever opdelt på indsattstyper (2)

	(5)	(6)	(7)
	Social trivsel	Støtte og inspiration	Ro og orden
Eftermåling	-0.0764*** (0.0162)	-0.241*** (0.0165)	-0.0138 (0.0182)
Eftermåling* Blandet	0.0120 (0.0276)	0.0498 (0.0328)	0.0233 (0.0381)
Eftermåling* Turbotalent	0.0917 (0.0539)	-0.0295 (0.0710)	0.152 (0.0785)
Eftermåling* Tematiskindsats	0.0827 (0.0555)	0.0465 (0.0681)	0.126 (0.0651)
Eftermåling* Tolærerordning	-0.0133 (0.0408)	-0.0317 (0.0449)	-0.0176 (0.0416)
Eftermåling* Holddeling	-0.0239 (0.0371)	-0.0494 (0.0522)	-0.0289 (0.0479)
Konstant	4.189*** (0.00642)	3.353*** (0.00678)	3.787*** (0.00745)
N	33.356	33.356	33.356

Note: Klynge-robuste standardfej i parentes. Klynger udgør af skolespecifikke klassetrin. * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Tabel 11: Rammeforsøgets effekt for elever på skoler med høj motivation (1)

	(1)	(2)	(3)	(4)
	Læsefærdigheder	Matematikfærdigheder	Generel trivsel	Faglig trivsel
Eftermåling	213.2*** (4.127)	215.2*** (4.150)	-0.105*** (0.0129)	-0.0671*** (0.0137)
Indsatsgruppe	12.05 (23.87)	-0.379 (22.30)	-0.00385 (0.0200)	-0.00521 (0.0211)
Eftermåling* Indsatsgruppe	-7.973 (7.604)	-4.569 (7.297)	0.00502 (0.0197)	-0.00784 (0.0210)
Konstant	934.5*** (11.55)	880.3*** (11.85)	3.804*** (0.0139)	3.717*** (0.0145)
N	54.746	34.600	32.348	32.348

Note: Klynge-robuste standardfej i parentes. Klynger udgør af skolespecifikke klassetrin. * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Tabel 12: Rammeforsøgets effekt for elever på skoler med høj motivation (2)

	(5)	(6)	(7)
	Social trivsel	Støtte og inspiration	Ro og orden
Eftermåling	-0.0764*** (0.0162)	-0.241*** (0.0165)	-0.0138 (0.0182)
Indsatsgruppe	0.00784 (0.0224)	-0.00935 (0.0307)	-0.0248 (0.0267)
Eftermåling* Indsatsgruppe	0.00699 (0.0238)	0.00998 (0.0264)	0.0195 (0.0290)
Konstant	4.191*** (0.0164)	3.355*** (0.0194)	3.796*** (0.0173)
N	32.348	32.348	32.348

Note: Klynge-robuste standardfej i parentes. Klynger udgør af skolespecifikke klassetrin. * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Tabel 13: Rammeforsøgets effekt for elever på skoler, der tidligere har afholdt de samme eller lignende indsatser (1)

	(1)	(2)	(3)	(4)
	Læsefærdigheder	Matematikfærdigheder	Generel trivsel	Faglig trivsel
Eftermåling	213.2*** (4.127)	215.2*** (4.150)	-0.105*** (0.0129)	-0.0671*** (0.0137)
Indsatsgruppe	-0.327 (29.63)	-16.04 (28.63)	-0.0278 (0.0241)	-0.00490 (0.0271)
Eftermåling* Indsatsgruppe	3.059 (10.10)	2.332 (10.16)	0.0131 (0.0255)	-0.0178 (0.0287)
Konstant	934.5*** (11.55)	880.3*** (11.85)	3.804*** (0.0139)	3.717*** (0.0145)
N	50.516	31.708	29.234	29.234

Note: Klynge-robuste standardfej i parentes. Klynger udgør af skolespecifikke klassetrin. * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Tabel 14: Rammeforsøgets effekt for elever på skoler, der tidligere har afholdt de samme eller lignende indsatser (2)

	(5)	(6)	(7)
	Social trivsel	Støtte og inspiration	Ro og orden
Eftermåling	-0.0764*** (0.0162)	-0.241*** (0.0165)	-0.0138 (0.0182)
Indsatsgruppe	-0.0220 (0.0283)	-0.0399 (0.0364)	-0.0711* (0.0285)
Eftermåling* Indsatsgruppe	0.0181 (0.0287)	0.0140 (0.0340)	0.0608 (0.0362)
Konstant	4.191*** (0.0164)	3.355*** (0.0194)	3.796*** (0.0173)
N	29.234	29.234	29.234

Note: Klynge-robuste standardfej i parentes. Klynger udgør af skolespecifikke klassetrin. * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Tabel 15: Rammeforsøgets effekt for elever på skoler, der ikke anvendte § 16 b inden indsatsen (1)

	(1)	(2)	(3)	(4)
	Læsefærdigheder	Matematikfærdigheder	Generel trivsel	Faglig trivsel
Eftermåling	213.2*** (4.127)	215.2*** (4.150)	-0.105*** (0.0129)	-0.0671*** (0.0137)
Indsatsgruppe	-21.34 (22.16)	-28.76 (21.00)	-0.0205 (0.0211)	-0.0319 (0.0213)
Eftermåling*Indsatsgruppe	-3.364 (7.678)	1.060 (7.699)	0.000799 (0.0203)	-0.0115 (0.0210)
Konstant	934.5*** (11.55)	880.3*** (11.85)	3.804*** (0.0139)	3.717*** (0.0145)
N	54.856	34.340	32.152	32.152

Note: Klynge-robuste standardfej i parentes. Klynger udgør af skolespecifikke klassetrin. * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Tabel 16: Rammeforsøgets effekt for elever på skoler, der ikke anvendte § 16 b inden indsatsen (2)

	(5)	(6)	(7)
	Social trivsel	Støtte og inspiration	Ro og orden
Eftermåling	-0.0764*** (0.0162)	-0.241*** (0.0165)	-0.0138 (0.0182)
Indsatsgruppe	-0.0233 (0.0232)	0.00365 (0.0317)	-0.0376 (0.0281)
Eftermåling* Indsatsgruppe	0.0157 (0.0240)	-0.00993 (0.0273)	0.0102 (0.0299)
Konstant	4.191*** (0.0164)	3.355*** (0.0194)	3.796*** (0.0173)
N	32.152	32.152	32.152

Note: Klynge-robuste standardfej i parantes. Klynger udgør af skolespecifikke klassetrin. * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Tabel 17: Rammeforsøgets effekt for de fagligt svageste elever (1)

	(1)	(2)	(3)	(4)
	Læsefærdigheder	Matematikfærdigheder	Generel trivsel	Faglig trivsel
Eftermåling	278.3*** (6.251)	254.0*** (5.022)	0.134*** (0.0184)	0.125*** (0.0208)
Indsatsgruppe	2.148 (24.07)	-0.786 (19.96)	-0.00511 (0.0164)	0.0118 (0.0210)
Eftermåling* Indsatsgruppe	6.716 (10.16)	-3.927 (9.002)	0.0110 (0.0265)	-0.0129 (0.0319)
Konstant	762.0*** (11.82)	754.3*** (10.41)	3.313*** (0.0135)	3.250*** (0.0141)
N	24.232	17.232	10.878	10.878

Note: Klynge-robuste standardfej i parantes. Klynger udgør af skolespecifikke klassetrin. * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

Tabel 18: Rammeforsøgets effekt for de fagligt svageste elever (2)

	(5)	(6)	(7)
	Social trivsel	Støtte og inspiration	Ro og orden
Eftermåling	0.160*** (0.0208)	0.0494 (0.0290)	0.238*** (0.0265)
Indsatsgruppe	-0.00960 (0.0273)	-0.00725 (0.0303)	-0.0262 (0.0290)
Eftermåling* Indsatsgruppe	0.0354 (0.0338)	0.00183 (0.0375)	0.0122 (0.0366)
Konstant	3.680*** (0.0211)	2.834*** (0.0214)	3.359*** (0.0218)
N	10.878	10.878	10.878

Note: Klynge-robuste standardfej i parentes. Klynger udgør af skolespecifikke klassetrin. * $p < 0.05$, ** $p < 0.01$, *** $p < 0.001$

3.6 Registeranalysens datakilder

Registerundersøgelsen er baseret på data fra Danmarks Statistik (DST) om karakteristika ved eleverne og deres forældre samt på udtræk fra Styrelsen for IT og Læring (STIL) omkring elevernes svar i trivselsundersøgelsen og de nationale test i dansk og matematik. Tabellen herunder viser hvilken type data, der er indhentet fra DST og STIL.

Herudover er registerundersøgelsen beriget med informationer om hvilke skoler, der har deltaget i rammeforsøget, hentet fra ansøgningsskemaerne samt fra survey gennemført med skolerne, om hvorvidt skolerne har gjort brug af dispensationen, de har fået tildelt.

Tabel 19: Oversigt over registerundersøgelsens datagrundlag

Datakilde	Datagrundlag	Variable
De nationale test	Få en indikator for elevens faglige niveau før og efter deltagelse i rammeforsøget	<ul style="list-style-type: none"> • Elevernes score i dansk ved de nationale tests i 2., 4., 6. og 8. klasse • Elevernes score i matematik ved den nationale test i 3., 6. og 8. klasse
Den nationale trivselsmåling	Undersøge elevernes trivsel før og efter deltagelse i rammeforsøget	<ul style="list-style-type: none"> • Før- og eftermåling af elevernes trivsel baseret på de nationale trivselsmålinger
Data om elever fra Danmarks Statistik	Viden om karakteristika ved eleverne	<ul style="list-style-type: none"> • Køn • Alder
Data om elevernes forældre fra Danmarks Statistik	Viden om elevernes sociale baggrund	<ul style="list-style-type: none"> • Etnicitet • Højest gennemførte uddannelse • Indkomst • Tilknytning til arbejdsmarkedet • Moderens alder ved fødslen

3.7 Generaliserbarhed

I registeranalyserne er effekten af rammeforsøget på elevernes faglige og trivselsmæssige udvikling undersøgt for 44 af deltager-skolerne. I hvilken grad resultaterne kan generaliseres til landets andre folkeskoler, afhænger blandt andet af om indsats-skolerne adskiller sig systematisk fra landets andre folkeskoler på en måde, der vil forventes at påvirke effekten af rammeforsøget. For at undersøge hvorvidt dette er tilfældet sammenlignes de 44 deltager-skoler, der har indgået i registeranalyserne, med landsgennemsnittet for de danske folkeskoler på tværs af en række centrale parametre.

Deltager-skolerne er en smule større end den gennemsnitlige danske folkeskole. Udover dette er der dog kun mindre forskelle mellem indsats-skolerne og den gennemsnitlige danske folkeskole på de resterende parametre. Resultatet af balancetesten er derfor samlet set, at deltager-skolerne er sammenlignelige med de resterende folkeskoler i landet.

Tabel 20: Balancetabel

Skoleåret 2016/17	Landsgennemsnit	Deltagerskolers gennemsnit	Forskel
Antal elever	433,18	570,07	136,89
Andel drenge	51,56 %	51,18%	-0,38%-point
Andel piger	48,44%	48,82%	0,38%-point
Andel elever, der modtager specialundervisning	2,83%	3,33%	0,50%-point
Andel danske	87,56%	85,58%	-1,98%-point
Andel anden herkomst	12,44%	14,12%	1,68%-point
Faglig trivsel	3,74	3,74	-0,01
Ro og orden	3,77	3,77	0,01
Social trivsel	4,13	4,13	0,00
Støtte-inspiration	3,26	3,28	0,01
Øvrig trivsel	3,60	3,61	0,01
Samlet trivsel	3,76	3,77	0,00
Afgangskarakterer i matematik	6,77	6,41	-0,36
Afgangskarakterer i dansk	6,85	6,66	-0,18

Kilde: Uddannelsesstatistik.dk

4. Surveys

Den kvantitative dataindsamling består af surveys blandt kommuner, skoleledere, lærere, elever og forældre dvs. fem surveys i alt. Formålet med surveyindsamlingen er at indsamle viden om de involverede aktørers erfaringer med forsøget, herunder udfordringer ved gennemførelsen samt de fordele, de ser ved forsøget. I surveyen blandt forældre og skoleledere er der både indhentet besvarelser fra skoler, der deltog i rammeforsøget, og skoler, der ikke gjorde. Det skaber et sammenligningsgrundlag, så besvarelserne fra forældre og ledere på skoler i rammeforsøget kan sammenlignes med besvarelser fra forældre og ledere på skoler, der ikke deltager i rammeforsøget. På den måde kan eventuelle fordele og/eller ulemper ved forsøget skildres mere tydeligt.

Tabellen nedenfor giver et overblik over de fem surveys. Tabellen beskriver dels de forskellige målgrupper for surveys, datagrundlaget, populationen, tidspunkt for måling samt dataindsamlingsmetoden.

Tabel 21: Surveys: Målgruppe, datagrundlag og vurdering af vidensniveau

Målgruppe	Datagrundlag	Population / stikprøve	Tidspunkt(er)	Dataindsamling
Elever (Som deltager i rammeforsøget)	Deltog i 2018/19 (både midtvejs- og slutmåling): 1.836 elever fra 35 forskellige skoler.	Populationsundersøgelse med 50 inviterede skoler.	Midtvejs-survey gennemført midt i skoleåret 2018/19. Slut-survey gennemført i slutningen af skoleåret 2018/19	Eleverne besvarer en online survey i klassen via UNI-Login. Kontaktpersonen på hver skole har ansvaret for, at relevante elever gennemfører undersøgelse.
Kommune (Skolechefen i kommunen)	30 skolechefer fra 27 kommuner har deltaget. Svarprocent: 94%	Populationsundersøgelse med 32 inviterede skolechefer ³ fra 29 kommuner.	Survey gennemført i starten af skoleåret 2018/19.	Invitation og påmindelse på e-mail samt telefonisk opfølgning.
Forældre (Forældre til de elever, der deltager i elevsurveyen samt landsrepræsentativ forældrestikprøve)	Forsøgsgruppe: 918 forældre Kontrolgruppe: 520 forældre	Populationsundersøgelse samt landsrepræsentativ undersøgelse	Begge surveys blev gennemført i slutningen af skoleåret 2018/19.	Forsøgsgruppe: Invitation og påmindelse gennem skolens intranet. Kontrolgruppe: Gennemførelse af dataindsamling via internetpaneler
Skoleledere	Forsøgsgruppe: 45 besvarelser Kontrolgruppe: 63 besvarelser	Populationsundersøgelse blandt skoleledere på de 50 skoler, som har deltaget i rammeforsøget. Der til stikprøve af danske folkeskoler, der ikke har deltaget i rammeforsøget, men halvdelen har benyttet § 16 b	Survey gennemført i starten af skoleåret 2018/19.	Invitation og påmindelse på e-mail samt telefonisk opfølgning.
Lærere (Identificeres via indberetninger fra skolernes kontaktpersoner)	149 lærere har deltaget i både midtvejs- og slutmåling. 222 lærere har svaret på slutmålingen. Udsendt til 576 lærere. Svarprocent: 26%	Populationsundersøgelse blandt alle lærere, som har undervist i klasser, der har indgået i rammeforsøget	Midtvejs-survey gennemført midt i skoleåret 2018/19. Slut-survey gennemført i slutningen af skoleåret 2018/19.	Invitation og påmindelse på e-mail

*Note: Survey til forældregruppen er kørt over Epinions Danmarkspanel, hvorfor der ikke er tal på antallet af invitationer, men kun på antal besvarelser.

³ I Aarhus og Københavns Kommune er der flere områdechefer på skoleområdet. Derfor er spørgeskemaet sendt til tre områdechefer i København og to områdechefer i Aarhus.

I surveyene stilles de forskellige respondentgrupper ofte de samme spørgsmål. Det giver god mulighed for at triangulere svarene og belyse et emne fra forskellige vinkler. Det betyder dog ikke, at svarene vægtes ligeværdigt i alle sammenhænge. Fx er der emner, hvor skolerne har bedre indsigt end forældre og kommuner. Det gælder fx ift. hvordan, eleverne indgår i undervisning samt deres trivselmæssige og faglige udbytte af undervisningen. Forældrene må derimod forventes at have bedre kendskab til, om eleverne formår at have balance mellem skole og fritidsliv end ledere og lærere.

Når der præsenteres udviklinger over tid for elever og lærere, præsenteres resultaterne kun for de respondenter, der både har besvaret midtvejs- og slutmålingen. Når der rapporteres mål, der går direkte på en vurdering af forsøget, rapporteres besvarelser fra alle de respondenter, der har besvaret slutmålingen, da hele denne gruppe vurderes at kunne give det mest valide svar på det konkrete effektmål. Få steder benyttes respondenterne fra midtvejsmålingen særligt i forbindelse med beskrivelser af indsatserne. Noten under hver tabel i rapporten beskriver, hvilken gruppe resultaterne er bygget på.

I aflæsning af resultaterne over tid må dataindsamlingstidspunktet desuden tages in mente, særligt på elevniveau. Der er, som det kan læses af ovenstående tabel, ikke tale om en før- og eftermåling, men en midt- og slutmåling, fordi den første måling først blev foretaget i november-december 2018, hvor forsøget allerede var gået i gang. Slutmålingen blev derefter gennemført i maj-juni 2019, altså lige op til skolernes sommerferie. Udviklingen over tid belyst af survey-data kan således kun udtrykke ændringen på de seks måneder og ikke en ændring fra før til efter forsøget trådte i kraft.

4.1 Indekskonstruktion

I analyserne af surveydata er der konstrueret en række indeks på elevdata og forældredata. Fordele ved at anvende indeks er at man kan måle komplicerede begreber som "trivsel" ved at se på tværs af elevens svar på flere spørgsmål. Hver spørgsmål afspejler en delmængde af elevens trivsel og gør os lidt klogere på elevens faktiske trivsel.

Følgende retningslinjer er blevet benyttet i faktoranalyserne og indekskonstruktionerne.

- Faktoranalyserne er foretaget med Principal Axis Factoring. Som udgangspunkt benyttes kriteriet, at alle faktorer med en Eigenværdi over 1 udtrækkes, med mindre der er en klar struktur i data, der taler for et andet antal faktorer.
- Faktoranalyserne beregnes på baggrund af de respondenter, der har besvaret alle spørgsmål, som medtages i faktoranalysen. Derfor kan antallet af respondenter i faktoranalysen godt afvige fra antallet af respondenter i det endelige indeks.
- Spørgsmål med lave faktorloadings i faktoranalysen sorteres fra, inden det endelige indeks konstrueres, med mindre der er stærke teoretiske argumenter for at inkludere spørgsmålet alligevel.
- Når udvælgelsen af spørgsmål til det endelige indeks er foretaget på baggrund af faktoranalysen, konstrueres indekset ud fra respondentens gennemsnit på spørgsmålene i indekset. Respondenten skal have besvaret minimum halvdelen af de spørgsmål, som ligger til grund for indekset og tildeles i så fald gennemsnittet på de spørgsmål i indekset, som respondenteren ikke har besvaret, som værdi på det endelige indeks.
- Alle endelige indeks er skaleret fra 1-5, hvor høje værdier angiver en positiv opfattelse af det givne begreb (eksempelvis 'Høj trivsel').

- Reliabilitetsmålet (Cronbach's alpha) er beregnet for de respondenter, der har besvaret alle spørgsmål i indekset, mens den afrapporterede fordeling på indekset er baseret på alle respondenter med en værdi på indekset (det vil sige alle respondenter, der har besvaret mindst et af de spørgsmål, som indekset er konstrueret ud fra).

4.1.1 Indeks konstrueret på elevdata

Trivsel

Trivsel indebærer at eleverne har det godt, når de er i skole, fx om de føler, de har venner i klassen, og at det generelt er rart at komme i skole. Indekset måler således, i hvor høj grad eleverne trives generelt i skolen. Dette trivselsmål er dannet på baggrund af surveydata og stammer derfor ikke fra de nationale trivselsmålinger. Dog er spørgsmålene brugt i surveyen inspireret af de nationale trivselsmål.

De udvalgte variable og deres faktorloadings kan ses i nedenstående tabel.

Tabel 21: Faktoranalyse: Trivsel

Spørgsmålsformulering	Loadings ⁴
De fleste af eleverne i min klasse er venlige og hjælpsomme	0,710
Der er sjældent konflikter mellem eleverne i min klasse (omvendt)	0,326
Jeg har lyst til at komme i skole	0,500
Jeg har flere gode venner i klassen	0,716

Note: Udtrækningsmetode: Principal Factor Analysis. 1 faktor med en Eigenværdi over 1 er udtrukket. N = 1.657. Cronbach's alpha = 0,618.

Faglig trivsel

Faglig trivsel omhandler elevernes trivsel på det faglige plan, altså om de har det godt i det faglige miljø og fx deltager aktivt i timerne og synes, at undervisningen er spændende. Indekset måler således, om eleverne trives i det faglige miljø (i modsætning til "trivsel", der omhandler den mere generelle og sociale trivsel).

De udvalgte variable og deres faktorloadings kan ses i nedenstående tabel.

⁴ Loadings er for indekset som det er konstrueret pba. midtvejsmålingen. Loadings for indeks pba. slutmålingen ligger på samme niveau undtagen for item 3, hvor loading stiger til 0,627.

Tabel 22: Faktoranalyse: Faglig trivsel

Spørgsmålsformulering	Loadings ⁵
De ting, vi lærer i løbet af året er relevante	0,580
Jeg lærer meget nyt	0,753
Jeg klarer mig fagligt godt i skolen	0,451

Note: Udtrækningsmetode: Principal Factor Analysis. 1 faktor med en Eigen værdi over 1 er udtrukket. N = 1.649. Cronbach's alpha = 0,613. Et item er frasorteret pba. Lav loading (0,2) i faktoranalysen.

Balance mellem skole og fritid

Et relevant emne i forbindelse med rammeforsøget er elevernes balance mellem skole og fritid, idet eleverne får forkortet deres skoledag og dermed forventes at have bedre forudsætninger for at føle balance mellem skole og fritid. Indekset måler således, om eleverne oplever at have tid til de ting, de gerne vil i fritiden.

De udvalgte variable og deres faktorloadings kan ses i nedenstående tabel.

Tabel 23: Faktoranalyse: Balance mellem skole og fritid

Spørgsmålsformulering	Loadings ⁶
Jeg er frisk og udhvilet til at komme i skole	0,389
Jeg har tid til at gå til fritidsaktiviteter	0,620
Jeg har tid til at lave de lektier, jeg får for derhjemme	0,673
Det sker ofte, at jeg ikke kan nå alt det, jeg gerne vil i løbet af dagen (omvendt)	0,420
Hvad synes du om skoledagens længde? (omkodet ⁷)	0,468

Note: Udtrækningsmetode: Principal Factor Analysis. 1 faktor med en Eigen værdi over 1 er udtrukket. N = 1.591. Cronbach's alpha = 0,618.

Motivation

Dette indeks beskriver elevernes motivation i skolen særligt i forhold til de faglige aktiviteter i løbet af skoledagen. Indekset omfatter derfor elevernes oplevelse af deres forberedelse til samt aktivitet og koncentration i timerne.

De udvalgte variable og deres faktorloadings kan ses i nedenstående tabel.

⁵ Loadings er for indekset som det er konstrueret pba. midtvejsmålingen. Loadings for indeks pba. slutmålingen ligger på samme niveau undtagen for item 2, hvor loading stiger til 0,869.

⁶ Loadings er for indekset som det er konstrueret pba. midtvejsmålingen. Loadings for indeks pba. slutmålingen ligger på samme niveau undtagen for item 1, hvor loading stiger til 0,498.

⁷ Skalaen går oprindeligt fra 1"Alt for kort" til 5"Alt for lang" og er derfor omkodet til: 1"Alt for kort eller alt for lang", 3"Lidt for kort eller lidt for lang" og 5"Passende", så 1 udtrykker de mest negative vurderinger og 5 udtrykker de mest positive.

Tabel 24: Faktoranalyse: Motivation

Spørgsmålsformulering	Loadings ⁸
Jeg er forberedt til timerne	0,608
Jeg deltager aktivt i timerne	0,570
Jeg kan koncentrere mig i timerne	0,648
Undervisningen er spændende	0,509

Note: Udtrækningsmetode: Principal Factor Analysis. 1 faktor med en Eigen værdi over 1 er udtrukket. N = 1.728. Cronbach's alpha = 0,672.

Uddannelsesparathed

Uddannelsesparathed indebærer elevens forudsætninger for at vælge og gennemføre en ungdomsuddannelse efter folkeskolen. Indekset måler således, om eleverne føler sig i stand til at træffe et valg om uddannelse og efterfølgende gennemføre den efter folkeskolen.

Indekset er kun baseret på udskolingselever.

De udvalgte variable og deres faktorloadings kan ses i nedenstående tabel.

Tabel 25: Faktoranalyse: Uddannelsesparathed

Spørgsmålsformulering	Loadings ⁹
Jeg føler mig informeret om, hvilke muligheder der er efter folkeskolen	0,528
Jeg føler mig afklaret om, hvad jeg vil efter folkeskolen	0,737
Jeg føler mig parat til at starte på en ungdomsuddannelse efter folkeskolen	0,773

Note: Udtrækningsmetode: Principal Factor Analysis. 1 faktor med en Eigen værdi over 1 er udtrukket. N = 504. Cronbach's alpha = 0,716.

4.1.2 Indeks konstrueret på forældredata

Balance mellem skole og fritid

Et relevant emne i forbindelse med rammeforsøget er elevernes balance mellem skole og fritid, idet eleverne får forkortet deres skoledag og dermed forventes at have bedre forudsætninger for at føle balance mellem skole og fritid. Dette indeks måler således forældrenes oplevelse af, om deres barns hverdag er præget af en fornuftig balance mellem skole og fritid.

De udvalgte variable og deres faktorloadings kan ses i nedenstående tabel.

⁸ Loadings er for indekset som det er konstrueret pba. midtvejsmålingen. Loadings for indeks pba. slutmålingen ligger på et niveau med lidt højere loadings på alle items.

⁹ Loadings er for indekset som det er konstrueret pba. midtvejsmålingen. Loadings for indeks pba. slutmålingen ligger på samme niveau undtagen for item 2, hvor loading stiger til 0,819.

Tabel 26: Faktoranalyse: Balance mellem skole og fritid

Spørgsmålsformulering	Loadings
Mit barn er frisk og udhvilet til at komme i skole	0,418
Mit barn har tid til at gå til fritidsaktiviteter	0,667
Mit barn har tid til at lave sine lektier derhjemme	0,647
Mit barn har en god balance mellem skole og fritid i sin hverdag	0,839
Mit barn har tid til at lave de ting i sin fritid, som han/hun ønsker at lave	0,852
Mit barn har svært ved at leve op til de krav, der stilles i hverdagen (omvendt)	0,532
Mit barn har en travl hverdag (omvendt)	0,466

Note: Udtrækningsmetode: Principal Factor Analysis. 1 faktor med en Eigen værdi over 1 er udtrukket. N = 1.360. Cronbach's alpha = 0,818.

Trivsel

Trivsel indebærer at eleverne har det godt, når de er i skole, fx om de føler, de har venner i klassen, og at det generelt er rart at komme i skole. Dette indeks måler således, i hvor høj grad forældrene oplever, at deres børn generelt trives i skolen.

De udvalgte variable og deres faktorloadings kan ses i nedenstående tabel.

Tabel 27: Faktoranalyse: Trivsel

Spørgsmålsformulering	Loadings
Mit barn har lyst til at komme i skole	0,870
Mit barn har flere gode venner i klassen	0,524
Mit barn har ofte ondt i hovedet, ondt i maven eller kvalme før skole	0,563

Note: Udtrækningsmetode: Principal Factor Analysis. 1 faktor med en Eigen værdi over 1 er udtrukket. N = 1.424. Cronbach's alpha = 0,674.

Motivation

Dette indeks beskriver forældrenes oplevelser af elevernes motivation i skolen særligt i forhold til de faglige aktiviteter i løbet af skoledagen. Indekset omfatter derfor forældrenes oplevelse af elevernes forberedelse til samt aktivitet og koncentration i timerne.

De udvalgte variable og deres faktorloadings kan ses i nedenstående tabel.

Tabel 28: Faktoranalyse: Motivation

Spørgsmålsformulering	Loadings
Mit barn er forberedt til timerne	0,667
Mit barn deltager aktivt i timerne	0,787
Mit barn kan koncentrere sig i timerne	0,759

Note: Udtrækningsmetode: Principal Factor Analysis. 1 faktor med en Eigenværdi over 1 er udtrukket. N = 1.348. Cronbach's alpha = 0,780.

4.2 Regressionsanalyser

4.2.1 Regressioner på elevdata

På baggrund af de ovenfor beskrevne indeks for elever, er der udført regressionsanalyser med henblik på at identificere, om bestemte indsatser påvirker udviklingen i elevernes faglige udvikling, motivation, hverdagsbalance samt oplevede uddannelsesparathed.

Idet der fokuseres på elevernes udvikling, er der konstrueret en variabel på baggrund af indekset fra hhv. midt- og slutmåling for hver parameter, der beskriver den enkelte elevs udvikling på parameteret (slutmålingen fratrukket midtvejsmålingen).

Idet kun elever, som har deltaget i rammeforsøget, indgår i surveyen, er der ingen kontrolgruppe i disse analyser. I stedet ser vi på om elever, som har modtaget en forskellig indsatstype (tolærerordning, turbo-/talentforløb, holddeling og tematisk indsats), udvikler sig forskelligt. Designet er mere sårbart overfor confounding end DiD-analysen, men resultaterne kan give en indikation af om indsatstyperne påvirker elevernes oplevelser, som det ikke er muligt at belyse vha. de nationale trivselsundersøgelser.

Den afhængige variabel i regressionsmodellerne er således elevernes udvikling, mens de uafhængige variable er indsatser samt elevernes klassetrin som kontrol. De fem indsatsvariable er kodet, sådan at hhv. tolærerordning, turbo-/talentforløb, holddeling og tematisk indsats udelukkende indeholder respondenter, der kun har fået denne indsats. Der er dermed tale om "rene" indsatskategorier. Hvis en elev har modtaget flere typer af indsatser, vil han kodes i kategorien "blanding af indsatser". Der bør desuden tages forbehold for, at visse indsatser har udviklet sig undervejs i forløbet, hvilket betyder, at der ikke har været tale om implementering af "rene" indsatser gennem hele forløbet. Informationerne om indsatser er koblet fra den kvantitative indholdsanalyse, der er beskrevet yderligere i afsnit 2.

Nedenfor ses regressionsmodeller for fire afhængige variable: faglig trivsel, motivation, balance mellem skole og fritid og uddannelsesparathed. Hver model har en indsats (eller blanding af indsatser) som referencekategori (model 1: tolærerordning; model 2: turbo-/talentforløb; model 3: holddeling; model 4: tematisk indsats; model 5: blanding af indsatser).

Tabel 29: Udvikling i elevernes faglige trivsel som afhængig variabel

	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5
Tolærerordning		-0,14* (0,06)	-0,12 (0,06)	-0,11 (0,08)	0,01 (0,04)
Turbo-/talentforløb	0,14* (0,06)		0,02 (0,07)	0,25** (0,09)	0,15** (0,05)
Holddeling	0,12 (0,06)	-0,02 (0,07)		0,23** (0,09)	0,13* (0,05)
Tematisk indsats	-0,11 (0,08)	-0,25** (0,09)	-0,23** (0,09)		-0,10 (0,07)
Blanding af indsatser	-0,01 (0,04)	-0,15** (0,05)	-0,13* (0,06)	0,10 (0,07)	
Klassetrin 4					
Klassetrin 5	-0,03 (0,06)	-0,03 (0,06)	-0,03 (0,06)	-0,03 (0,06)	-0,04 (0,06)
Klassetrin 6	-0,06 (0,06)	-0,06 (0,06)	-0,06 (0,06)	-0,06 (0,06)	-0,06 (0,05)
Klassetrin 7	-0,12 (0,06)	-0,12 (0,06)	-0,12 (0,06)	-0,12 (0,06)	-0,12 (0,06)
Klassetrin 8	-0,19** (0,06)	-0,19** (0,06)	-0,19** (0,06)	-0,19** (0,06)	-0,18*** (0,06)
Klassetrin 9	-0,09 (0,06)	-0,09 (0,06)	-0,09 (0,06)	-0,09 (0,06)	-0,09 (0,06)
Konstant	0,01 (0,05)	0,15* (0,07)	0,13* (0,06)	-0,10 (0,09)	0,00 (0,04)
R ²	0,022	0,022	0,022	0,022	0,019
N	1513	1513	1513	1513	1731

Note: *p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001. Kilde: Elevsurvey 2018 og 2019.

Tabel 30: Udvikling i elevernes motivation som afhængig variabel

	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5
Tolærerordning		-0,09 (0,06)	-0,06 (0,06)	0,05 (0,07)	-0,01 (0,04)
Turbo-/talentforløb	0,09 (0,06)		0,03 (0,07)	0,13 (0,08)	0,07 (0,05)
Holddeling	0,06 (0,06)	-0,03 (0,07)		0,10 (0,08)	0,05 (0,05)
Tematisk indsats	-0,05 (0,07)	-0,13 (0,08)	-0,10 (0,08)		-0,06 (0,07)
Blanding af indsatser	0,00 (0,04)	-0,08 (0,05)	-0,06 (0,05)	0,05 (0,07)	
Klassetrin 4					
Klassetrin 5	0,02 (0,06)	0,02 (0,06)	0,02 (0,06)	0,02 (0,06)	0,04 (0,05)
Klassetrin 6	-0,09 (0,05)	-0,09 (0,05)	-0,09 (0,05)	-0,09 (0,05)	-0,05 (0,05)
Klassetrin 7	-0,12* (0,06)	-0,12* (0,06)	-0,12* (0,06)	-0,12* (0,06)	-0,10 (0,05)
Klassetrin 8	-0,18** (0,06)	-0,18** (0,06)	-0,18** (0,06)	-0,18** (0,06)	-0,18*** (0,05)
Klassetrin 9	-0,13* (0,06)	-0,13* (0,06)	-0,13* (0,06)	-0,13* (0,06)	-0,12 (0,06)
Konstant	0,01 (0,05)	0,10 (0,06)	0,07 (0,06)	-0,04 (0,08)	0,00 (0,04)
R ²	0,018	0,018	0,018	0,018	0,019
N	1547	1547	1547	1547	1784

Note: *p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001. Kilde: Elevsurvey 2018 og 2019.

Tabel 31: Udvikling i elevernes oplevelse af balance mellem skole og fritid som afhængig variabel

	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5
Tolærerordning		-0,10 (0,07)	-0,04 (0,07)	0,18* (0,09)	-0,06 (0,05)
Turbo-/talentforløb	0,10 (0,07)		0,05 (0,08)	0,28** (0,09)	0,05 (0,06)
Holddeling	0,04 (0,07)	-0,05 (0,08)		0,22* (0,10)	-0,02 (0,06)
Tematisk indsats	-0,18* (0,09)	-0,28** (0,09)	-0,22* (0,10)		-0,23** (0,08)
Blanding af indsatser	0,06 (0,05)	-0,04 (0,06)	0,01 (0,06)	0,24** (0,08)	
Klassetrin 4					
Klassetrin 5	0,11 (0,07)	0,11 (0,07)	0,11 (0,07)	0,11 (0,07)	0,06 (0,06)
Klassetrin 6	-0,08 (0,06)	-0,08 (0,06)	-0,08 (0,06)	-0,08 (0,06)	-0,08 (0,06)
Klassetrin 7	0,02 (0,07)	0,02 (0,07)	0,02 (0,07)	0,02 (0,07)	0,00 (0,06)
Klassetrin 8	-0,19** (0,07)	-0,19** (0,07)	-0,19** (0,07)	-0,19** (0,07)	-0,17** (0,06)
Klassetrin 9	-0,14* (0,07)	-0,14* (0,07)	-0,14* (0,07)	-0,14* (0,07)	-0,15* (0,06)
Konstant	-0,03 (0,06)	0,07 (0,08)	0,01 (0,07)	-0,21* (0,09)	0,04 (0,05)
R ²	0,03	0,03	0,03	0,03	0,02
N	1547	1547	1547	1547	1782

Note: *p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001. Kilde: Elevsurvey 2018 og 2019.

Tabel 32: Udvikling i elevernes uddannelsesparathed (selvoplevet) som afhængig variabel

	Model 1	Model 2	Model 3	Model 4	Model 5
Tolærerordning		-0,24 (0,14)	-0,32* (0,16)	-0,14 (0,32)	-0,16 (0,10)
Turbo-/talentforløb	0,24 (0,14)		-0,07 (0,17)	0,10 (0,33)	0,07 (0,13)
Holddeling	0,32* (0,16)	0,07 (0,17)		0,17 (0,34)	0,15 (0,15)
Tematisk indsats	0,14 (0,32)	-0,10 (0,33)	-0,17 (0,34)		3,6E-06 (0,33)
Blanding af indsatser	0,21* (0,10)	-0,03 (0,12)	-0,10 (0,14)	0,07 (0,31)	
Klassetrin 9	0,04 (0,07)	0,04 (0,07)	0,04 (0,07)	0,04 (0,07)	0,09 (0,07)
Konstant	-0,14 (0,09)	0,10 (0,12)	0,17 (0,14)	-4,49E-15 (0,31)	-3,6E-06 (0,05)
R ²	0,02	0,02	0,02	0,02	0,01
N	452	452	452	452	512

Note: *p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001. Kilde: Elevsurvey 2018 og 2019.

4.2.2 Regressioner på forældredata

Nedenfor er tabeller over regressionsanalyserne foretaget på forældredata. Tabellerne viser resultater fra regressioner på tre forskellige afhængige variable: balance mellem skole og fritid, elevernes trivsel og elevernes motivation. Der er kørt en model både med (model 2) og uden (model 1) kontrol for forældrenes tilfredshed med skoledagens længde.

Tabel 33: Forældrenes oplevelse af elevernes balance mellem skole og fritid som afhængig variabel

	Model 1	Model 2
Kontrolgruppe	-0,25*** (0,04)	-0,10** (0,04)
Tilfredshed med skoledagens længde		0,50*** (0,02)
Klassetrin 1	-0,09 (0,10)	-0,01 (0,09)
Klassetrin 2	0,02 (0,10)	-0,04 (0,09)
Klassetrin 3	-0,08 (0,10)	-0,11 (0,09)
Klassetrin 4	-0,11 (0,09)	-0,03 (0,08)
Klassetrin 5	-0,09 (0,09)	-0,02 (0,08)
Klassetrin 6	0,02 (0,10)	0,10 (0,08)
Klassetrin 7	-0,21* (0,09)	-0,08 (0,08)
Klassetrin 8	-0,22* (0,10)	-0,14 (0,08)
Klassetrin 9	-0,07 (0,10)	0,03 (0,09)
Klassetrin 10	-0,65 (0,46)	-0,66 (0,40)
Gymnasium, HF, studenterkursus	0,01 (0,13)	-0,05 (0,11)
Erhvervsgymnasium	0,09 (0,17)	0,02 (0,14)
Erhvervsfaglig uddannelse	0,09 (0,10)	0,02 (0,09)
Kort videregående uddannelse	0,18 (0,11)	0,05 (0,09)
Mellemlang videregående uddannelse	0,11 (0,10)	0,07 (0,08)
Lang videregående uddannelse	0,24* (0,10)	0,15 (0,09)
100.000-199.00 kr.	-0,11 (0,14)	-0,13 (0,12)
200.000-299.00 kr.	-0,21* (0,10)	-0,23** (0,09)
300.000-399.00 kr.	-0,08 (0,07)	-0,14* (0,06)
400.000-499.00 kr.	-0,22** (0,08)	-0,22*** (0,06)
500.000-599.00 kr.	-0,11 (0,08)	-0,09 (0,07)

600.000-699.00 kr.	0,06 (0,07)	0,02 (0,01)
700.000-799.00 kr.	0,05 (0,07)	-0,04 (0,06)
800.000-899.00 kr.	0,01 (0,07)	0,04 (0,06)
900.000-999.00 kr.	0,11 (0,08)	0,09 (0,07)
1 mio. kr. eller derover	0,08 (0,07)	0,03 (0,06)
Alder	0,00 (0,00)	0,00 (0,00)
Køn	0,00 (0,04)	-0,02 (0,04)
Barnets køn	0,01 (0,04)	-0,01 (0,03)
Region Midtjylland	-0,06 (0,05)	-0,05 (0,05)
Region Syddanmark	-0,04 (0,06)	-0,08 (0,05)
Region Hovedstaden	-0,14* (0,06)	-0,13* (0,05)
Region Sjælland	-0,22** (0,08)	0,11 (0,07)
Konstant	3,98*** (0,21)	3,35*** (0,18)
R ²	0,094	0,34
N	1402	1395

Note: *p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001. Kilde: Forældresurvey 2019. Kontrolgruppe: 0=forsøgsgruppe; 1=kontrolgruppe; Tilfredshed med skoledagens længde: 0=Alt for kort/lang; 1=lidt for kort/lang; 2=passende længde; Klassestrin: "0. klasse" er referencekategori; Uddannelse: "Grundskole" er referencekategori; Indkomst: "Indtil 99.999 kr." er referencekategori; Køn: 1=Mand; 2=Kvinde; Barnets køn: 1=Dreng; 2=Pige; Region: "Region Nordjylland" er referencekategori.

Tabel 34: Forældrenes oplevelse af elevernes trivsel som afhængig variabel

	Model 1	Model 2
Kontrolgruppe	-0,13** (0,05)	-0,05 (0,05)
Tilfredshed med skoledagens længde		0,25*** (0,03)
Klassetrin 1	-0,19 (0,12)	-0,19 (0,11)
Klassetrin 2	-0,02 (0,11)	-0,08 (0,11)
Klassetrin 3	-0,24* (0,12)	-0,29* (0,11)
Klassetrin 4	-0,30** (0,11)	-0,30** (0,11)
Klassetrin 5	-0,27* (0,11)	-0,28** (0,11)
Klassetrin 6	-0,18 (0,11)	-0,18 (0,11)
Klassetrin 7	-0,30** (0,11)	-0,27* (0,11)
Klassetrin 8	-0,36*** (0,11)	-0,36*** (0,11)
Klassetrin 9	-0,20 (0,11)	-0,19 (0,12)
Klassetrin 10	-0,94 (0,54)	-1,00 (0,53)
Gymnasium, HF, studenterkursus	0,07 (0,15)	0,02 (0,14)
Erhvervsgymnasium	-0,01 (0,20)	-0,06 (0,19)
Erhvervsfaglig uddannelse	0,14 (0,12)	-0,08 (0,11)
Kort videregående uddannelse	0,18 (0,12)	-0,10 (0,12)
Mellemlang videregående uddannelse	0,16 (0,11)	0,12 (0,11)
Lang videregående uddannelse	0,28* (0,12)	0,21 (0,12)
100.000-199.00 kr.	-0,45** (0,16)	-0,47** (0,16)
200.000-299.00 kr.	-0,28* (0,12)	-0,32** (0,12)
300.000-399.00 kr.	-0,18* (0,09)	-0,22** (0,08)
400.000-499.00 kr.	-0,13 (0,09)	-0,13 (0,09)
500.000-599.00 kr.	-0,10 (0,09)	-0,08 (0,09)
600.000-699.00 kr.	0,13 (0,09)	0,10 (0,08)
700.000-799.00 kr.	0,05 (0,08)	0,00 (0,08)
800.000-899.00 kr.	0,03 (0,08)	0,04 (0,08)
900.000-999.00 kr.	0,25** (0,09)	0,23** (0,09)
1 mio. kr. eller derover	0,11 (0,08)	0,09 (0,08)

Alder	-0,01 (0,00)	-0,01* (0,00)
Køn	0,03 (0,05)	0,02 (0,05)
Barnes køn	0,00 (0,04)	-0,01 (0,04)
Region Midtjylland	-0,09 (0,06)	-0,09 (0,06)
Region Syddanmark	-0,14 (0,07)	-0,17* (0,07)
Region Hovedstaden	-0,12 (0,07)	-0,12 (0,07)
Region Sjælland	-0,35*** (0,09)	-0,30*** (0,09)
Konstant	4,58*** (0,24)	4,36*** (0,24)
R ²	0,08	0,13
N	1401	1394

Note: *p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001. Kilde: Forældresurvey 2019. Kontrolgruppe: 0=forsøgsgruppe; 1=kontrolgruppe; Tilfredshed med skoledagens længde: 0=Alt for kort/lang; 1=lidt for kort/lang; 2=passende længde; Klassetrin: "0. klasse" er referencekategori; Uddannelse: "Grundskole" er referencekategori; Indkomst: "Indtil 99.999 kr." er referencekategori; Køn: 1=Mand; 2=Kvinde; Barnets køn: 1=Dreng; 2=Pige; Region: "Region Nordjylland" er referencekategori.

Tabel 35: Forældrenes oplevelse af elevernes motivation som afhængig variabel

	Model 1	Model 2
Kontrolgruppe	-0,09* (0,04)	-0,06 (0,04)
Tilfredshed med skoledagens længde		0,12*** (0,02)
Klassetrin 1	-0,16 (0,09)	-0,13 (0,09)
Klassetrin 2	-0,24** (0,09)	-0,23* (0,09)
Klassetrin 3	-0,37*** (0,09)	-0,36*** (0,09)
Klassetrin 4	-0,30*** (0,09)	-0,27** (0,09)
Klassetrin 5	-0,20* (0,09)	-0,17* (0,09)
Klassetrin 6	-0,16 (0,09)	-0,13 (0,09)
Klassetrin 7	-0,35*** (0,09)	-0,31*** (0,09)
Klassetrin 8	-0,44*** (0,09)	-0,40*** (0,09)
Klassetrin 9	-0,27** (0,09)	-0,24* (0,09)
Klassetrin 10	-0,03 (0,43)	-0,01 (0,42)
Gymnasium, HF, studenterkursus	-0,06 (0,12)	-0,05 (0,12)
Erhvervsgymnasium	-0,00 (0,15)	0,00 (0,15)
Erhvervsfaglig uddannelse	-0,01 (0,09)	0,00 (0,09)
Kort videregående uddannelse	0,05 (0,10)	0,05 (0,10)
Mellemlang videregående uddannelse	0,08 (0,09)	0,09 (0,09)
Lang videregående uddannelse	0,17 (0,10)	0,17 (0,10)
100.000-199.00 kr.	-0,14 (0,13)	-0,13 (0,13)
200.000-299.00 kr.	-0,28** (0,10)	-0,28** (0,10)
300.000-399.00 kr.	-0,15* (0,07)	-0,16* (0,07)
400.000-499.00 kr.	-0,15* (0,07)	-0,14 (0,07)
500.000-599.00 kr.	-0,09 (0,07)	-0,08 (0,07)
600.000-699.00 kr.	0,10 (0,07)	-0,11 (0,07)
700.000-799.00 kr.	-0,05 (0,06)	-0,07 (0,06)
800.000-899.00 kr.	0,07 (0,06)	0,08 (0,06)
900.000-999.00 kr.	0,07 (0,07)	0,07 (0,07)
1 mio. kr. eller derover	-0,00 (0,06)	-0,00 (0,06)

Alder	0,01* (0,00)	0,01* (0,00)
Køn	0,09* (0,04)	0,08 (0,04)
Barnes køn	0,26*** (0,03)	0,26*** (0,03)
Region Midtjylland	-0,05 (0,05)	-0,05 (0,05)
Region Syddanmark	-0,08 (0,06)	-0,09 (0,06)
Region Hovedstaden	-0,08 (0,06)	-0,08 (0,06)
Region Sjælland	-0,08 (0,07)	-0,06 (0,07)
Konstant	3,77*** (0,19)	3,60*** (0,20)
R ²	0,12	0,13
N	1375	1369

Note: *p<0,05; **p<0,01; ***p<0,001. Kilde: Forældresurvey 2019. Kontrolgruppe: 0=forsøgsgruppe; 1=kontrolgruppe; Tilfredshed med skoledagens længde: 0=Alt for kort/lang; 1=lidt for kort/lang; 2=passende længde; Klassetrin: "0. klasse" er referencekategori; Uddannelse: "Grundskole" er referencekategori; Indkomst: "Indtil 99.999 kr." er referencekategori; Køn: 1=Mand; 2=Kvinde; Barnets køn: 1=Dreng; 2=Pige; Region: "Region Nordjylland" er referencekategori.

5. Kvalitativ dataindsamling og analyse

Der er gennemført kvalitative casestudier på 13 skoler, som har deltaget i rammeforsøget med fleksibel skoledag. Formålet med de kvalitative casestudier har været at nærmere belyse skolernes erfaring med implementeringen af indsatserne samt at få ord på lærernes, ledernes, elevernes og forældrenes oplevelse af de opnåede resultater.

I det følgende beskrives først caseudvælgelsen, dernæst redegøres for casebesøgenes indhold samt for databehandling- og analysen af det indsamlede kvalitative materiale. Endelig beskrives afholdelsen af en kvalificerende workshop med rammeforsøgets deltagere.

5.1 Caseudvælgelse

Udvælgelsen af skolerne er sket dels på baggrund af en kvantitativ indholdskodning af de 50 skolars ansøgninger til deltagelse i rammeforsøget og dels på baggrund af lærere og leders subjektive vurdering af, hvordan indsatsen har bidraget til elevernes faglige læring og trivsel.

På baggrund af ansøgningerne er skolernes indsatser delt op i fire kategorier, mens ledernes og lærernes vurdering benyttes til at forvente enten positive resultater af forsøget eller negative/ingen resultater af forsøget. Fordelingen af cases i disse grupper ser ud som følger:

Tabel 36: Matrice for caseudvælgelse

	To-lærer eller holddeling	Turboforløb for fagligt svage elever	Talentforløb	Tematiske indsatser	I alt
Positive resultater	3	2	2	3	9
Ingen eller negative resultater	1	1	1	0	4
I alt	4	3	3	3	13

Caseudvælgelsen var særligt udfordret af, at der kun var få cases, der viste tegn på ingen eller negative resultater, hvorfor der eksempelvis kun er positive cases i kategorien af tematiske indsatser.

Der er desuden søgt geografisk spredning på skolerne med henblik på, at kommunale eller regionale forskelle ikke skulle påvirke resultaterne.

5.2 Kvalitative casebesøg

Der er afholdt casebesøg på 12 ud af de 13 udvalgte caseskoler. På den sidste udvalgte skole var det ikke muligt at gennemføre et casebesøg, hvorfor der i stedet blot er afholdt telefoninterview med skolelederen.

Et casebesøg har således typisk bestået af følgende metodiske aktiviteter (ikke nødvendigvis i denne rækkefølge):

Casebesøgene har haft en dags varighed og er blevet gennemført i perioden april-maj 2019.

5.2.1 Observationer

Formålet med observationerne er at opleve, hvordan eleverne agerer i indsatsaktiviteten, fx turboforløb, herunder observere hvordan eleverne tilegner sig læring, udtrykker sig fagligt og trives i klassen.

Forud for casestudierne er der blevet udarbejdet en observationsguide som vejledning til observationens fokus og notetagning. Guiden har taget udgangspunkt i rammeforsøgets forandringsteori, således det sikres, at de forventede mekanismer og effekter er blevet afdækket systematisk på casestudiet.

Der er gennemført i alt 17 observationer af forskellige indsatser på de 12 casebesøg. Antallet af observationer er højere end antallet af besøg, da der på enkelte casebesøg er foretaget flere observationer.

5.2.2 Interview

Der er foretaget dybdeinterview med ledere samt fokusgruppeinterview med lærere/pædagoger på de udvalgte skoler. Herudover er der foretaget miniinterview med små grupper af elever.

Nedenstående tabel opsummerer antallet af interview med de enkelte målgrupper:

Tabel 37: Antal afholdte interviews

Interviewperson	Formål	Interviewform	Antal
Skoleleder	Afdække de formelle rammer for gennemførelsen af rammeforsøget på skolen, herunder implementering, oplevede udfordringer, gode erfaringer samt ledelsens vurdering af opnåelse af lokale succesmål	Dybdeinterview	13
Lærere og pædagoger	Afdække gennemførelsen af indsatserne samt lærerne og pædagogernes oplevelse af indsatsernes virkning	Fokusgruppeinterview (med de lærere/pædagoger, som er blevet observeret i undervisningen)	12
Elever	Afdække elevernes oplevelse af indsatserne (både form, indhold og virkning)	Miniinterview (med nogle af de elever, som har deltaget i den observerede undervisning)	12

Interviewene er foretaget af en kvalitativ konsulent og er blevet live-transkriberet af en juniorkonsulent.

Der er blevet udarbejdet særskilte interviewguides til hver målgruppe. Disse har taget udgangspunkt i undersøgelsens spørgsmål samt har ligesom observationerne været struktureret efter forandringsteorien.

5.3 Kvalitativ indholdsanalyse af indsamlet kvalitativt data

Alle interview er blevet live-transskriberet og dernæst kodet i analyseprogrammet NVivo.

For at håndtere og arbejde systematisk med den store mængde af kvalitativt data er kvalitativ indholdsanalyse anvendt som analysestrategi. Kort fortalt er kvalitativ indholdsanalyse systematisk kategorisering af tekst ved hjælp af åben og lukket kodning og displaykonstruktion.

Indledningsvist blev der foretaget en åben kodning på tre interviewreferater. På baggrund heraf og med udgangspunkt i interviewguidene blev der herefter udarbejdet udførlige kodebøger med definitioner af koderne. Der blev derefter foretaget en lukket kodning af alle interview med udgangspunkt i kodebøgerne. Nedenstående slutkodeliste viser de anvendte koder samt hyppigheden heraf.

Tabel 38: Slutkodeliste

Overkode	Beskrivelse af overkode	Underkode	Beskrivelse af underkode	Antal cases
Beslutningsniveau	Skolelederens beskrivelse af, hvor initiativet til deltagelse i rammeforsøget kommer fra	Skoleledelse	Skoleledelsen har taget initiativ	11
		Skolebestyrelse	Skolebestyrelsen har taget initiativ	2
		Kommune/forvaltning	Kommunen/forvaltningen har taget initiativ	0
Rationale	Skolelederens beskrivelse af rationale bag initiativet til deltagelse	Fleksibilitet	Udsagn om, at deltagelse binder i ønske om en kortere skoledag med højere grad af fleksibilitet	8
		Faglighed og undervisningskvalitet	Udsagn om, at deltagelse binder i ønske om at højne undervisningskvaliteten og det faglige niveau	5
Allokering af frigivne ressourcer	Skolelederens beskrivelse af allokeringen af de frigivne ressourcer under rammeforsøget	1:1 model	Udsagn om at ressourcerne anvendes 1:1, dvs. alle elever får reduceret skoleuge og alle får den samme indsats.	3
		Frigivne ressourcer tilfalder klassen/årgangen	Udsagn om at ressourcer tilfalder klassen/årgangen, men ikke alle elever omfattes nødvendigvis af indsatsen	6
		Frigivne ressourcer tilfalder udvalgte elever/klasser	Udsagn om at ressourcerne tilfalder udvalgte elever/klasser, dvs. alle elever får reduceret skolegang, men langt fra alle modtager en indsats	4
		Holddeling	En eller flere klasser opdeles i mindre hold. De afkortede understøttende undervisningstimer benyttes på disse timer, så der er en ekstra lærer til fx to eller tre klasser.	6
Indsatstype	Skolelederens beskrivelse af hvilke(n) indsats(er) skolen har anvendt	Tolærerordning	To lærere er til stede i én klasse samtidig. Lærerne kan enten skiftes til at føre ordet, eller der kan være en primær og en sekundær underviser.	9
		Tematisk indsats	En eller flere elever fra en klasse eller en årgang udtages til mere eller mindre intensive forløb, der er tilpasset eleven/elevgruppens faglige behov.	5
		Turbo-/talentforløb	Indsatsen har til formål at understøtte elevernes udvikling inden for et særligt område – fx trivsel, bevægelse eller et fagligt emne.	6

Oplevelse af undervisningen	Elevernes oplevelse af undervisningen ifm. indsatsen	Sjov	Udtalelser, der udtrykker, at eleverne oplever undervisningen i indsatsen som sjov	11
		Kedeligt	Udtalelser, der udtrykker, at eleverne oplever undervisningen i indsatsen som kedelig	4
Trin på vejen	Oplevelsen af de trin på vejen, der ifølge forandringsteorien forventes at føre til øget faglighed og øget trivsel blandt eleverne	Faglig støtte	Udtalelser, der indikerer, at indsatserne bidrager til faglig støtte til eleverne, herunder at kunne få hjælp og undervisning på eget niveau	16
		Motivation	Udtalelser, der indikerer, at indsatsen bidrager til elevernes motivation herunder også energi og koncentration i timerne	11
		Personlig og social trivsel	Udtalelser, der indikerer, at indsatsen bidrager til elevernes personlige og sociale trivsel herunder selvværd og venner i skolen	11
		Skole/hjem-samarbejde	Udtalelser, der indikerer, at indsatsen bidrager til samarbejdet mellem skolen og hjemmet	7
		Tilfredshed med skoledagens længde og indhold	Udtalelser, der indikerer tilfredshed med både skoledagens længde (kortere dage) og indholdet (indsatserne)	11
		Uddannelsesparathed	Udtalelser, der indikerer, at indsatsen bidrager til udskolingselevens uddannelsesparathed	0
Effekter	Oplevelsen af effekterne af rammeforsøget	Faglighed	Udtalelser, der indikerer, at indsatserne har positiv betydning for elevernes faglighed	16
		Trivsel	Udtalelser, der indikerer, at indsatserne har positiv betydning for elevernes trivsel	14
Lærerudbytte			Udtalelser, der omhandler lærernes udbytte af forsøget – både indsatserne og den forkortede skoleuge	10
Læreres oplevelse af udbytte ved forsøget	Optælling af de områder, lærerne ser størst udbytte af som følge af indsatserne. Lærerne er blevet bedt vælge top tre for hver	Elevernes faglighed		10
		Elevernes personlige udvikling		9
		Elevernes motivation		7

indsats via et kortspil, med forskellige forslag til udbytte (se underkoder)	Elevernes trivsel	6
	Klassens trivsel	4
	Elevernes undervisningsparathed	2
	Skole/hjem-samarbejde	2
	Årgangens trivsel	1

Kodebøgerne og kodningen er foretaget af juniorkonsulenter, der også har deltaget i casebesøgene, således indsigter i data er bragt med igennem hele processen.

Selve analysen af datamaterialet er foregået ved at analysere indholdet i de forskellige koder, bl.a. ved hjælp af displaykonstruktion, hvor der systematisk er ledt efter mønstre i koderne på tværs af interviewene.

5.4 Kvalificeringsworkshop

Der er afholdt en afsluttende workshop for de deltagende skoler og kommuner i rammeforsøget. Formålet med workshoppen var dels at kvalificere evalueringens foreløbige resultater, dels at skabe en fælles drøftelse af læring og fremadrettede anbefalinger ift. udarbejdelsen af inspirationsmaterialet, der skal supplere evalueringen.

Workshoppen blev afholdt den 29. oktober 2019 i tidsrummet 10.00-13.30.

Tabel 39: Workshoppens program

Tidspunkt	Aktivitet
10.00-10.10	Velkomst og gennemgang af dagens program
10.10-10.40	Præsentation af evalueringens foreløbige resultater fra survey og casebesøg
10.40-11.00	Fælles diskussion og refleksion
11.00-11.10	Kort pause
11.10-12.30	Gruppearbejde
12.30-13.00	Opsamling og afrunding
13.00-13.30	Frokost

Alle kommuner i rammeforsøget var inviteret, og i alt deltog 17 personer fra 13 forskellige kommuner. I alt deltog skoler fra 29 kommuner i rammeforsøget.

6. Appendix A. Observation- og interviewguides

6.1 Observationsguide

Observationer	Noter
Hvilken indsats observeres? (turboforløb, to-lærerundervisning, talentforløb, differentieret undervisning?)	
Hvordan foregår undervisningen? Hvordan kommer indsatsen til udtryk i undervisningen?	
Har eleverne nogle umiddelbare reaktioner – positive eller negative – på de konkrete redskaber, som ligger i indsatsen? (en aktivitet eller en ekstra lærer)	
Motivation	
Hvordan er interaktionen/dynamikken mellem lærer og elever?	
Virker eleverne motiverede/umotiverede til deltagelse i undervisningen? Engagerer eleverne sig aktivt i undervisningen?	
Personlig og social trivsel Hvordan er stemningen i lokalet?	
Giver eleverne udtryk for, at de trives i klassen? Hvordan agerer eleverne? (følelser, problemer og oplevelser igennem kropssprog og spontane kommentarer)	
Faglig støtte	
<i>Indsatsafhængig observation</i> Hvordan oplever eleverne det faglige niveau i undervisningen – tilpasses niveauet elevernes behov?	
<i>Indsatsafhængig observation</i> Hvordan reagerer eleverne på den faglige støtte i undervisningen? (sidder der elever, der ligner, de mangler hjælp? Ved hjælp: kropssprog, engagement og udsagn)	
<i>Indsatsafhængig observation</i> Hvad er elevernes umiddelbar udbytte af undervisningen (virker de interesserede, arbejder de med stoffetetc.?)	

6.2 Interviewguides

6.2.1 Skoleledere

Tema	Spørgsmål	Tid
Introduktion	<p>Mange tak for din deltagelse! Præsentation af Epinion/Pluss og interviewer</p> <p><u>Præsentation af undersøgelsen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Epinion og Pluss evaluerer rammeforsøget med mere fleksible muligheder for tilrettelæggelse af skoledagen i Folkeskolen for Undervisningsministeriet. • I den forbindelse, undersøger vi, hvordan fleksibiliteten i skoledagen implementeres ude på skolerne, erfaringer hermed samt resultaterne af indsatserne. Fokus for dette interview er særligt implementeringen af den/de indsatser, som I har iværksat. Hvilke indsatser har I anvendt? Hvem har været involveret? Hvordan er indsatsen udmøntet? Har der været udfordringer undervejs? Hvad har virket godt? Dvs. alle jeres erfaringer – gode som mindre gode – med indsatsen. • Der er ingen rigtige eller forkerte svar – jeg vil gerne høre dig fortælle med dine egne ord, hvordan indsatsen ift. en fleksibel skoledag forløber, og hvilke tanker og erfaringer, du/I har gjort dig/jer undervejs. • Evalueringen ender ud i en rapport til Undervisningsministeriet. • De formelle og etiske rammer: <ul style="list-style-type: none"> ○ Lydoptagelse og notering til brug for den efterfølgende bearbejdning af resultaterne. ○ Fuld anonymitet. Du vil ikke blive citeret med navn eller på nogen anden måde indgå med navn i rapporten. <p><u>Præsentation af interviewpersonen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Navn • Stilling • Baggrund – uddannelse og erfaring 	5/5

Til at starte med vil vi gerne høre lidt om jeres arbejde med indsatsen. I har jo valgt at arbejde med [nævn indsats], stemmer det?

- Hvem tog initiativ til den/de indsats(er), der skulle implementeres?
- Kan du beskrive den indsats/de indsatser, I har valgt at implementere mere detaljeret?
 - Målgruppe: hvilke elever har deltaget?
 - Organisering af indsats, herunder roller og ansvar
- Er indsatsen/indsatserne blevet implementeret som planlagt?
 - Hvis ikke: Hvilke afvigelser?
- Har der været særlige omstændigheder, der har fremmet implementeringen af indsatsen?
 - Erfaringer fra tidligere, lignende indsatser
 - Lærere med særlige kompetencer
 - Opbakning fra lærere, elever eller forældre
 - Sparring med personale fra andre skoler md lignende indsatser
 - Andet
- Har I gjort noget andet/noget særligt for at understøtte indsatsen? Fx afholdt flere teammøder, forberedende kursus, allokert flere timer/ressourcer, eller noget helt fjerde?
- Har der været særlige udfordringer ifm. implementeringen?
 - Logistik, koordinering af indsats
 - Midler/ressourcer
 - Modstand fra lærere, elever eller forældre
 - Andet
- Hvordan har I håndteret disse udfordringer?
- Har I også benyttet jer af § 16 b (mulighed for afkortning af skoledagen)? Og i så fald har det haft betydning for jeres muligheder for at implementere indsatsen?
- Har I som følge af indsatsen fået frigivet nogle ressourcer?
 - Hvis ja: hvordan er disse ressourcer blevet brugt og hvad er baggrunden for det?

Implementering af indsats

Her spørges ind til udmøntningen af indsatsen samt hæmmere og fremmere i processen

20/25

<p>Udbytte af indsatsen <i>Her spørges både ind til konkret udbytte med tanke på "trin på vejen" samt opnåelsen af succesmål</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Har I haft eksplicitte, lokalt fastsatte mål/succeskriterier for indsatsen? <ul style="list-style-type: none"> ○ Hvis ja: Er målene opnået - hvorfor/hvorfor ikke? ○ Hvis nej: Hvordan har I så fulgt op på om indsatsen virker/ikke virker? • Har indsatsen efter din bedste overbevisning vist tegn på positive resultater ift.: <ul style="list-style-type: none"> ○ Elevernes faglighed ○ Elevernes trivsel • Er der visse indsats, som har været mere succesfulde end andre indenfor rammeforsøget? Hvorfor tror du det? • Er der nogle særlige forhold, rammer eller ressourcer på skolen, som har betydning for opnåelsen/manglende opnåelse af resultaterne? • Har I lavet en formel evaluering af indsatsen? <ul style="list-style-type: none"> ○ Hvis ja: hvordan og hvad var resultaterne? ○ Hvis nej: Har I planlagt at gøre det? Hvornår? 	<p>10/35</p>
<p>Erfaringer og anbefalinger <i>Her spørges ind til erfaringer med implementering, og hvordan disse kan gavne andre</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • Er der konkrete elementer i implementeringen af indsatsen, I ville have gjort anderledes for at lette processen med den viden I har nu? • Vil I fortsætte indsatsen, nu hvor der er blevet mulighed for det? <ul style="list-style-type: none"> ○ Evt. hvad ville I ændre? Hvad ville I holde fast i? • Har du anbefalinger til andre skoler, der ønsker at implementere en lignende indsats? 	<p>10/45</p>
<p>Afsluttende</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Så er vi igennem de spørgsmål, jeg havde. Du har givet et godt indblik i, hvordan indsatsen er implementeret, og i hvilken grad jeres mål er blevet opfyldt. • Har du nogle afsluttende kommentarer til noget af det, vi har talt om eller noget, vi mangler at berøre? • Tak for din hjælp. Du har bidraget med meget værdifulde input. 	<p>5/50</p>

6.2.2 Lærere og pædagoger

Tema	Spørgsmål	Tid
Introduktion	<p>Mange tak for din/jeres deltagelse! Præsentation af Epinion/Pluss og interviewer</p> <p><u>Præsentation af undersøgelsen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Epinion og Pluss evaluerer rammeforsøget med mere fleksible muligheder for tilrettelæggelse af skoledagen i Folkeskolen for Undervisningsministeriet. • I den forbindelse, undersøger vi, hvordan fleksibiliteten i skoledagen implementeres ude på skolerne, og hvad resultaterne og erfaringer har været med de forskellige indsatser. Fokus for dette interview vil særligt være, hvordan du/I har arbejdet med indsatsen (hvad har I lavet og hvordan?) og hvilken betydning I oplever, at indsatsen har for eleverne. • Der er ingen rigtige eller forkerte svar – jeg vil gerne høre dig/jer fortælle med dine/jeres egne ord, hvordan indsatsen ift. en fleksibel skoledag forløber, og hvilke tanker og erfaringer, du/I har gjort jer undervejs. • Evalueringen ender ud i en rapport til Undervisningsministeriet. • De formelle og etiske rammer: <ul style="list-style-type: none"> ○ Lydoptagelse og notering til brug for den efterfølgende bearbejdning af resultaterne. ○ Fuld anonymitet. Du/I vil ikke blive citeret med navn eller på nogen anden måde indgå med navn i rapporten. <p><u>Præsentation af interviewpersonen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Navn • Stilling (herunder fag) • Baggrund – uddannelse 	5/5

Vil du/I ikke starte med at beskrive den eller de indsats, I har implementeret i forbindelse med rammeforsøget om fleksibel tilrettelægning af skoledagen? Herunder:

- Indhold af indsatsen/indsatserne og antal timer per uge
- Fagligt fokus (fx dansk, matematik mv.)
- Målgruppe (klassetrin, elevgruppe mv.)
- Tidsperiode

Evt.: Har indsatsen været udført i samarbejde med eksterne aktører (erhverv, ungdomsskoler, uddannelsesinstitutioner)?

- Hvilke aktører har I samarbejdet med?
- Hvad har fungeret godt/mindre godt i samarbejdet?

Indsatsen
Her spørges til den konkrete udførelse af indsatsen

15/20

Er indsatsen/indsatserne implementeret som først planlagt?

- Hvis nej: Hvilke ændringer er lavet i forhold til den på forhånd planlagte indsats? Hvorfor disse ændringer?

Hvordan har du/I oplevet dine/jeres muligheder for at tilrettelægge indsatsen i samspil med anden, almindelig undervisning?

- Noget, der har lettet/besværliggjort opgaven?

Hvordan har du/I oplevet modtagelsen af indsatsen blandt elever og forældre?

- Har oplevelsen haft betydning for dine/jeres muligheder for at realisere indsatsen?

Vi vil nu bevæge os videre til at snakke om betydningen af indsatsen for eleverne og for skole/hjem-samarbejdet.

Hvilken betydning oplever du, at indsatsen/indsatserne overordnet set har haft for eleverne?

For at få sat flere ord på indsatsens betydning, har vi i taget nogle kort med, hvorpå der er skrevet forskellige bud på, hvilke effekter indsatsen kan have. Det kan være både positive og negative [*ordene på kortene er neutrale, dvs. det er op til interviewpersonen selv at tillægge om, der har været en positiv eller negativ effekt*].

Der er også nogle tomme kort, hvis du/l tænker, at det faktisk er nogle helt andre ting, som vi ikke har tænkt på.

Jeg vil bede dig/jer om at vælge de tre kort, der beskriver de effekter, du i højest grad mener, indsatsen har medført. [*hvis der er tale om gruppeinterview, skal interviewpersoner drøfte kortene og blive enige om, hvilke kort der passer bedst på dem. Har lærerne arbejdet med forskellige indsatser, vælger de hver især*].

Kort:

- *Undervisningsparathed*
- *Motivation*
- *Klassens trivsel*
- *Elevens trivsel*
- *Skole-hjem samarbejde*
- *Personlig udvikling*
- *Fagligt niveau*

Effekten
Her spørges ind til
den oplevede
effekt af indsatsen

25/40

Opfølgende spørgsmål:

- Hvorfor har du/l valgt disse kort?
- Hvad forstår du/l ved [indsæt kort]?
- Hvordan kan du/l se denne betydning af indsatsen hos eleverne/i skole/hjem-samarbejdet?
- Evt.: du har ikke valgt dette kort, hvordan kan det være?

Stemmer dine/jeres oplevelser af indsatsen, som vi netop har været inde på overens med de forventninger, der var til indsatsens betydning inden implementering?

- Er der nogle effekter, I ikke havde forudset?
- Er der nogle forventede effekter, som I ikke umiddelbart har oplevet?

Tror du/l, at resultaterne skyldes særlige forhold på netop jeres skole eller i netop din/jeres klasse?

- Hvilke omstændigheder, forestiller du/l dig/jer, indvirker hhv. positivt eller negativt på resultaterne?

Har du et råd til andre skoler, der overvejer at arbejde med en lignende indsats?

- Er der forudsætninger der skal være tilstede for at indsatsen kan implementeres/har effekt?

Afsluttende	<ul style="list-style-type: none"> • Så er vi igennem de spørgsmål, jeg havde. Du har givet et godt indblik i, hvordan indsatsen er implementeret, og i hvilken grad Jeres mål er blevet opfyldt. • Har du nogle afsluttende kommentarer til noget af det, vi har talt om eller noget, vi mangler at berøre? • Tak for din hjælp. Du har bidraget med meget værdifulde input. 	5/50
-------------	--	------

6.2.3 Elever

Tema	Spørgsmål	Tid
Introduktion	<p>Mange tak for Jeres deltagelse! Præsentation af Epinion/Pluss og interviewer</p> <p><u>Præsentation af undersøgelsen</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Jeg er her, fordi jeg godt kunne tænke mig at høre lidt om, hvordan I oplever Jeres skoledag. På det seneste har der været nogle ændringer i Jeres skoledag [indsæt aktivitet], og det er det, vi skal snakke om. • Der er ingen rigtige eller forkerte svar – jeg vil gerne høre Jer fortælle med Jeres egne ord, hvordan I har oplevet det og hvad I har fået ud af det. • De formelle og etiske rammer: <ul style="list-style-type: none"> ○ Lydoptagelser ○ Jeres navne vil ikke komme med. Det betyder, at der er ingen, der vil få af vide, hvad lige netop I har sagt. <p><u>Præsentation af eleverne</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • Navn • Klasse 	10/10

Godt, inden vi går i gang, så vil jeg lige uddele nogle sedler med smileys på. Der er en glad, sur og mellem-tilfreds smiley. Jeg vil ind i mellem i interviewet bede jer om at vælge den smiley, som I synes passer bedst på spørgsmålet.

Indsatsen
Her spørges ind
til elevernes oplevelse af
selve indsatsen

- Tænk på sidste gang I havde den her indsats/timen I lige har haft. Hvordan oplever I sådan en time, som I lige har haft? Hvilken smiley giver I timen?
 - Hvorfor? Var det sjovt, svært, kedeligt mv.?
 - Hvad gjorde det sjovt, svært, kedeligt mv?
- Hvordan er timen i dag ift. andre gange? 20/30
- Hvordan er den ift. til andre timer/almindelig undervisning? Hvis det er ændring af eksisterende praksis: Bliver undervisningen bedre eller dårligere af, at I nu [indsæt aktivitet] som en del af undervisningen? Hvis det er en helt anden type aktivitet: Har denne undervisning en betydning for jeres udbytte af andre timer?
- Hvilke råd vil I give til lærere på andre skoler, som overvejer at lave samme aktivitet? Hvad skal de huske at gøre?
 - Og hvad skal de ikke gøre?

Nu vil jeg gerne tale med jer om, hvad [indsæt aktivitet] har af betydning for det, I lærer i skolen og for, hvordan I har det, når I er i skolen. Her må I igen gerne vælge den smiley, som I synes passer bedst.

Faglighed

Vi starter med det faglige, dvs. det som I skal lære. Synes I at aktiviteten har gjort det lettere at lære eller ligefrem gjort jer dygtigere? Hvorfor?

Oplevede effekt
Her spørges ind
til elevernes oplevelse af udbytte

- Er det lettere eller sværere at følge med i de ting, som Jeres lærer gennemgår på timerne?
- Føler I, at I nu i højere grad har mod på at sige noget i timerne, når læreren stiller et spørgsmål?
- Føler I, at I nu i højere grad kan få hjælp af jeres lærer til ting, der er svære? 20/50

Trivsel og motivation

Så går vi videre til hvordan I har det her i skolen. Synes I, at aktiviteten har gjort det rarere at gå i skole? Hvorfor?

- Føler I, at I har fået mere lyst til at komme i skole efter aktiviteten er startet?
- Føler I, at I har mere energi i skolen, eller er I mere trætte efter aktiviteten er startet?
- Er der kommet en bedre stemning i jeres klasse?
- Har I fået det bedre med hinanden i klassen?

- Afsluttende
- Så er vi igennem de spørgsmål, jeg havde. I har givet nogle rigtig gode svar.
 - Har I nogle afsluttende kommentarer til noget af det, vi har talt om eller er der noget, I synes, vi mangler at komme ind på?
 - Tusind tak for Jeres hjælp!
- 5/55

